

2024

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

Zagreb,
siječanj 2025.

SADRŽAJ

1.	O INSTITUTU ZA TURIZAM	3
2.	PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM	9
2.1.	NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	9
2.2.	PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA	11
2.3.	NEXT GENERATION EU – INTERNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI	14
2.4.	SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA	19
3.	ZNANSTVENI RADOVI	20
4.	IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA	36
5.	PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO	39
6.	AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA	43
PRILOG	DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2024.	55

1

O INSTITUTU ZA TURIZAM

Povijesni razvoj Instituta

Institut za turizam osnovan je 1959. godine te predstavlja jedini javni znanstveni institut u Republici Hrvatskoj koji je specijaliziran za istraživanja različitih aspekata turizma, koji uspješno spaja znanstvenu izvrsnost s poslovnim znanjima i vještinama.

Tijekom 65 godina svoga djelovanja, Institut se transformirao iz male savjetodavne organizacije, koja se pretežito bavila istraživanjem mikroekonomskih i makroekonomskih aspekata turističkog razvoja, u znanstveno-istraživačku organizaciju čiji multidisciplinarni istraživački tim može odgovoriti na najsloženiju znanstveno-istraživačku i stručnu problematiku povezanu s turizmom i turističkim razvojem, te instituciju koja svojim djelovanjem aktivno podupire održivi razvoj turizma u Republici Hrvatskoj.

Godine 1986. Institut ulazi u sustav znanosti i visokog obrazovanja i od tada nosi današnji naziv tj. Institut za turizam. Nakon ulaska u sustav u znanosti i visokog obrazovanja, fokus interesa Instituta za turizam se premješta sa stručnih projekata s područja ekonomije, kojima se do tada Institut pretežito bavio, na znanstvene projekte i znanstveno-istraživački rad iz različitih područja znanosti koja su povezana s turizmom.

U doba brojnih geopolitičkih i demografskih izazova, klimatskih promjena, prostornih intervencija i tehnološkog napretka turizam je više nego ikada izložen različitim disruptivnim utjecajima. Za održivu i otpornu budućnost turizma nužna je stalna prilagodba i pronalaženje inovativnih rješenja koja često nadilaze dosege i upravljačke mehanizme turističke politike. Stoga je danas jedan od glavnih ciljeva Instituta za turizam da na znanstveno utemeljen i stručan način promišlja glavne izazove s kojima je suočen suvremeni turizam te nudi rješenja koja će doprinijeti njegovu održivom i odgovornom razvoju.

Vizija Instituta

Institut za turizam je samostalna znanstveno-istraživačka organizacija koja predstavlja vodeću znanstvenu ustanovu specijaliziranu za proučavanje turizma u regiji te koja uspješno spaja znanstvenu izvrsnost i poslovna znanja i vještine. Svoj ugled i prepoznatljivost u znanstvenoj i stručnoj javnosti Institut temelji na znanstvenoj izvrsnosti, neovisnosti i stručnosti mišljenja, inovativnosti i kvaliteti znanstvenog i stručnog rada te na poštivanju najviših etičkih načela i standarda u istraživanju. Glavne vrijednosti na kojima se temelji rad Instituta su znanstvena izvrsnost, međunarodna prepoznatljivost i relevantnost, neovisnost i stručnost mišljenja, inovativnost i kvaliteta znanstvenog i stručnog rada te poštivanje visokih etičkih načela u istraživanju.

Misija Instituta

Misija instituta za turizam je istraživanje složenog fenomena turizma u svim pojavnim oblicima, diseminacija i praktična primjena znanja u javnom sektoru i ukupnom turističkom gospodarstvu te popularizacija znanosti, a sve kroz znanstveno utemeljen, sustavan i multidisciplinarni istraživački pristup, s ciljem osiguranja dugoročno održivog i tržišno konkurentnog turističkog razvoja RH na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Znanstveni i stručni rad

Znanstvenu djelatnost Institut za turizam obavlja najviše putem provođenja domaćih i međunarodnih kompetitivnih znanstvenih projekata, internih znanstvenih projekata, te ostalih znanstvenih projekata kojima se proučavaju istraživački problemi važni za razvoj dugoročno održivog, odgovornog i tržišno konkurentnog turizma. Osim toga, znanstvenu djelatnost Institut provodi i kroz objavljivanje znanstvenih radova u relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima, kroz sudjelovanje djelatnika Instituta na međunarodnim znanstvenim skupovima, kroz izdavačku djelatnost i izdavanje međunarodnog znanstveno-stručnog časopisa TOURISM te kroz cijeli niz drugih aktivnosti usmjerenih na diseminaciju i popularizaciju znanosti.

Suradnja s gospodarstvom

Uzimajući u obzir kadrovsku ekipiranost djelatnika, njihove znanstvene interese i afinitete, dostupnost izvora financiranja, potrebe turističkog gospodarstva i sl., Institut za turizam se kroz svoju znanstvenu djelatnost ponajviše bavi temama s područja ekonomije i marketinga, ali se djelatnici Instituta također aktivno bave proučavanjem međudnosa turizma i drugih područja, kao što su promet, geografija, ekologija i zaštita okoliša, kultura, sport, urbanizam i prostorno planiranje, održivi razvoj, povijesni razvoj turizma i sl. Cjelokupna znanstvena djelatnost Instituta usklađena je s planskim dokumentima višeg reda s područja znanosti i visokog obrazovanja, te je u funkciji postizanja nacionalnih razvojnih ciljeva s područja turizma koji su definirani Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine. Uz navedeno, Institut se bavi i izdavačkom djelatnošću i aktivno radi na razvoju baza podataka za potrebe turizma.

Osim znanstvene djelatnosti Institut za turizam ima tradicionalno dobru suradnju s različitim segmentima turističkog gospodarstva, a osobito s poslovnim subjektima s područja javnog sektora (ministarstva, sustav turističkih zajednica, regionalne i lokalne razvojne agencije, tijela regionalne i lokalne uprave i samouprave i sl.).

Njegujući multidisciplinarni istraživački pristup, Institut za turizam spreman je odgovoriti na najsloženije potrebe i zahtjeve različitih nositelja turističke aktivnosti, kako iz javnog tako i iz privatnog sektora. Cjelokupno turističko gospodarstvo već dugo godina u Institutu ima kvalificiranog, kompetentnog i pouzdanog partnera i savjetnika u traženju odgovora na pitanja koja se tiču planiranja turističkog razvoja, održivog razvoja turizma, učinkovitog i odgovornog upravljanja resursima te brojna druga pitanja koja su od značaja za hrvatski turizam. Glavna područja suradnje s gospodarstvom obuhvaćaju:

- istraživanja makroekonomskih učinaka turizma
- održivi razvoj turizma – ekonomski, okolišni i društveni učinci
- tržišna istraživanja i analize – istraživanja turističkog tržišta
- strateško planiranje u turizmu
- razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i usluga
- prometno planiranje
- prostorne analize i valorizacija prostora za potrebe turizma
- mjerenje i praćenje indikatora održivog razvoja turizma i
- edukacija i cjeloživotno obrazovanje turističkih kadrova.

Ravnatelj Instituta za turizam doc. dr. sc. Damir Krešić član je Znanstvenog vijeća HAZU-a za turizam i prostor, te aktivno sudjeluje u radu tog tijela, a tri godine je bio i član Vijeća za gospodarska pitanja predsjednice Republike Hrvatske.

Međunarodna suradnja

Institut za turizam aktivno surađuje i s brojnim domaćim i međunarodnim, stručnim i znanstvenim organizacijama i asocijacijama s područja turizma. Tu je posebno potrebno istaknuti suradnju Instituta sa:

- Svjetskom turističkom organizacijom (UN Tourism - Institut je pridruženi član) na projektu Hrvatskog opservatorija održivog razvoja turizma (CROSTO – www.crosto.hr) i
- Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) na izradi Turističke satelitske bilance održivog razvoja turizma za RH.

OSNOVNI PODACI O DJELOVANJU INSTITUTA U 2024.

Glavni strateški ciljevi Instituta za turizam

- liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu i srodnim područjima
- stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti (suradnja s UN Tourism i uglednim međunarodnim znanstvenim ustanovama i znanstvenicima)
- znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora i hrvatskog gospodarstva (izrada i praćenje pokazatelja održivog razvoja turizma) i
- suradnja s javnim sektorom i turističkim poduzećima.

Upravljanje Institutom

Ravnatelj Instituta za turizam je doc. dr. sc. Damir Krešić.

Znanstveno vijeće Instituta broji 18 znanstvenika, a predsjednik Znanstvenog vijeća je nasl. prof. dr. sc. Goran Kos.

Upravno vijeće Instituta za turizam

Upravno vijeće Instituta obavlja poslove iz svog djelokruga utvrđenog zakonom, Statutom i drugim općim aktima Instituta. Upravno vijeće Instituta ima 5 članova, od kojih predsjednika i dva člana Upravnog vijeća imenuje ministar, jednog člana tajnim glasovanjem izabiru članovi Znanstvenog vijeća Instituta, a jednog člana biraju zaposlenici Instituta za turizam. Mandat članova Upravnog vijeća traje četiri godine od dana imenovanja.

Predsjednik Upravnog vijeća

Prof. dr. sc. Boris Crnković (imenovan od strane MZO – mandat od 10.1.2024.)

Članovi Upravnog vijeća

Nives Jurič (imenovana od strane MZO- mandat od 10.1.2024.)

Ivana Prosinečki (imenovana od strane MZO- mandat od 10.1.2024.)

Dr. sc. Neven Ivandić (Institut za turizam – imenovan od strane Znanstvenog vijeća – mandat od 17.1.2024.)

Dr. sc. Hrvoje Mataković (Institut za turizam – predstavnik radnika Instituta za turizam – mandat od 16.2.2024.)

Zaposlenici

U Institutu je u 2024. bio zaposlen ukupno 31 djelatnik, i to: 19 znanstvenika, 2 asistenta, 2 suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, 7 zaposlenika na administrativnim radnim mjestima te 1 zaposlenik na radnom mjestu koje se financira iz EU fondova.

Od 19 znanstvenika, njih 11 je na radnom mjestu znanstvenog suradnika, 6 na radnom mjestu višeg znanstvenog suradnika i 2 na radnom mjestu znanstvenog savjetnika. Prosječna starost djelatnika Instituta iznosi 49 godina.

NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Projekti financirani iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ)

Znanstveno-istraživački projekt "Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe" (PACT-VIRA), financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Trajanje projekta: 16.12.2024. – 15.12.2027.

Voditelj projekta je dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Znanstveno-istraživački projekt "Kognitivne pristranosti kao izvor suboptimalnih odluka u turizmu i problema (ne)održivosti: Razumijevanjem pristranosti do kvalitetnijeg upravljanja turizmom (BIASTOUR)", financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Trajanje projekta: 16.12.2024. – 15.12.2027.

Voditelj projekta je dr. sc. Ivan Sever

Projekti financirani iz EU fondova

NEXT GENERATION EU

Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu (kratica: **(R)TSSA**)

Trajanje projekta: 2022. – 2026.

Voditelj projekta: dr. sc. Neven Ivandić

INTERREG EURO-MED

Governing sustainable tourism in territories with high environmental value: reconnecting tourism and nature for addressing the climate crisis with an ecosystem-based approach (kratica: **NaTour4CChange**)

Trajanje projekta: 1.1.2024. – 30.6.2026.

Voditelj projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

INTERREG EUROPA

Zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj (kratica: **REWARD**)

Trajanje projekta: 04/2024. – 03/2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Renata Tomljenović

ERASMUS+

Kulturna baština: izvor otpornosti i učenje kroz digitalno obrazovanje

Digital Cultural Heritage: a source of resilience and learning through digital education (kratica: **DIGICULT**)

Trajanje projekta: 1.1.2022. – 30.6.2024.

Voditelj projekta: Ives Vodanović Lukić, mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp.

NEXT GENERATION EU - interni kompetitivni znanstveni projekti

Učinkovitost mjera prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena u turizmu (kratica: **COMMITMENT**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Spajanje tradicionalnih i novih dizajna istraživanja, izvora podataka i analitičkih metoda: Novi zlatni standard za donošenje odluka u turizmu? (kratica: **SURVEY+**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Ivan Sever

Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (kratica: **IPOMIT**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: nasl. prof. dr. sc. Goran Kos

Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske (kratica: **AKULTUR**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević

Bihevioralne znanosti u funkciji upravljanja turizmom s ciljem održivog razvoja (kratica: **BIHEVTUR**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Snježana Boranić Živoder

Turizam i hrvatsko gospodarstvo (kratica: **THG**)

Trajanje projekta: 2024. – 2027.

Voditelj projekta: dr. sc. Neven Ivandić

Znanstvena produktivnost – radovi

U 2024. godini objavljena su ukupno 42 znanstvena rada (A1 - 31; A2 - 4; ostali radovi - 4; urednička knjiga - 3). Citiranost u indeksnoj bazi WoS u 2024. godini iznosi 515, a citiranost u indeksnoj bazi Scopus je 731.

Izdavaštvo i aktivnosti popularizacije znanosti

Institut je suizdavač časopisa TOURISM: An International Interdisciplinary Journal. U 2024. godini izdan je 72. volumen sa 4 izdanja na engleskom jeziku. Časopis se referira u 10 međunarodnih baza, uključujući i baze Web of Science, Core Collection - ESCI, Clarivate, USA i SCOPUS, Abstract and Indexing Database, Elsevier, Amsterdam i The Netherlands. Glavni urednik je Josip Mikulić, a pomoćni urednici su Damir Krešić, Maja Šerić, Renata Tomljenović i Marco Valeri.

Institut kontinuirano popularizira rezultate svojih istraživanja putem radionica, seminara, okruglih stolova, rasprava, predavanja i nastupa u medijima i sudjelovanja na konferencijama.

U 2024. godini zabilježeno je ukupno 174 aktivnosti.

Projekti za gospodarstvo

U 2024. godini završeno je 12 projekata za javni sektor i turističko gospodarstvo, ugovorenih najčešće s tijelima državne uprave i jedinicama regionalne i lokalne uprave te sustavom turističkih zajednica. Prihodi koje je Institut za turizam u 2024. ostvario kroz suradnju s gospodarstvom sudjelovali su s 21% u ukupnim prihodima Instituta i koristili su se za financiranje hladnog pogona Instituta, poboljšanje općih uvjeta rada djelatnika Instituta, te za školovanje i stručno usavršavanje djelatnika Instituta za turizam, nabavu istraživačke opreme, znanstvene i stručne literature i sl.

Biblioteka

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 24 jedinica omeđenih publikacija, 20 naslova periodike te 7 novih naslova Zbirke studija Instituta za turizam. Provedena je djelomična revizija kojom je prilikom otpisano 564 svezaka knjižnične građe. Na kraju 2024. godine bibliografska baza Biblioteke Instituta za turizam broji više od 37.400 bibliografskih zapisa.

Institut za turizam u svom sastavu ima i specijalnu knjižnicu za područje turizma koja u svome fondu broji više od 15.000 svezaka knjižnične građe.

Rasprave o turizmu u organizaciji Instituta za turizam

Institut za turizam je u 2024. godini organizirao rasprave o turizmu na temu:

1. XXI. Rasprave o turizmu na temu "Upravljanje posjetiteljima u zaštićenim područjima: Kako pomiriti turizam i zaštitu?", Napretkov kulturni centar Zagreb, 1.3.2024.
2. XXII. Rasprave o turizmu na temu "Turistički prihvatni kapacitet kao upravljački alat u destinacijskom menadžmentu", Dubrovnik, 8.3.2024.
3. XXIII. Rasprave o turizmu na temu "Turizam na Mediteranu - Izazovi, politike, upravljanje i inovativni odgovori", Napretkov kulturni centar Zagreb, 19.6.2024.
4. XXIV. Rasprave o turizmu na temu "Turizam i nove teorije rasta", Napretkov kulturni centar Zagreb, 8.11.2024.

2 PROJEKTI INSTITUTA ZA TURIZAM

2.1. NACIONALNI I MEĐUNARODNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Projekti financirani iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ)

Tijekom 2024. godine suradnici Instituta za turizam sudjelovali su u izvođenju 11 nacionalnih i međunarodnih kompetitivnih znanstveno-istraživačkih projekata:

- 2 znanstveno-istraživačka projekta financirana iz Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ),
- 2 znanstveno-istraživačka projekta financirana iz INTERREG programa (Interreg Euro-Med i Interreg Europe),
- 1 znanstveno-istraživački projekt financiran iz NEXT GENERATION EU programa te
- 6 internih znanstveno-istraživačkih programa financiranih kroz programski ugovor s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih.

Rezultati istraživanja provedenih u sklopu znanstvenih projekata Instituta za turizam bili su osnova za izradu većeg broja znanstvenih radova naših istraživača. U nastavku se daje opis projekata (voditelj, suradnici, ciljevi, sadržaj i rezultati) koji su započeti, završeni ili se na njima radilo tijekom 2024. godine. Navedenim projektima ostvaruje se misija Instituta kao i prvi strateški cilj – liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu koji podrazumijeva kontinuirano stvaranje i održavanje izvrsnosti u svim koracima provođenja primarnih istraživanja u turizmu. U 2025. godini planira se još intenzivnija aktivnost istraživača Instituta, kad je riječ o provođenju primarnih istraživanja.

Trajanje projekta:

16. 12. 2024. – 15. 12. 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin
 doc. dr. sc. Mira Zovko
 dr. sc. Hrvoje Carić
 dr. sc. Ivo Beroš
 dr. sc. Hrvoje Mataković
 doc. dr. sc. Damir Krešić
 dr. sc. Luka Valožić
 Leona Matotek, mag. geogr.

Vanjski suradnici:

dr. sc. Staša Borović, Hrvatski geološki institut
 dr. sc. Marco Pola, Hrvatski geološki institut
 dr. sc. Josip Terzić, Hrvatski geološki institut
 dr. sc. Kosta Urumović, Hrvatski geološki institut
 dr. sc. Tanja Likso, Državni hidrometeorološki zavod
 Lidija Srnec, dipl. inž., Državni hidrometeorološki zavod
 prof. Ivana Havrle Kozarić, Državni hidrometeorološki zavod
 prof. dr. sc. Ivana Herceg Bulić, Prirodoslovno-matematički fakultet Zagreb
 dr. sc. Aljoša Duplić, Zavod za zaštitu prirode
 mr. sc. Karla Fabrio Čubrić, Zavod za zaštitu prirode
 dr. sc. Tamara Kirin, Zavod za zaštitu prirode
 doc. dr. sc. Ante Mandić, Ekonomski fakultet Split

HRZZ projekt PACT-VIRA

Znanstveno-istraživački projekt "Procjena utjecaja klimatskih promjena na turizam temeljen na prirodi: razvoj indeksa ranjivosti i otpornosti zaštićenih područja za upravljanje strategijama prilagodbe" (PACT-VIRA), financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Svrha i cilj:

Procijeniti utjecaj klimatskih promjena na turizam utemeljen na prirodi u tri odabrana testna područja (NP Plitvička jezera, PP Kopački rit, GP Viški arhipelag), te razviti indeks ranjivosti i indeks otpornosti zaštićenih područja, kao temelj za upravljanje strategijama prilagodbe na klimatske promjene.

Sažetak projekta:

Današnja turistička potražnja sve je više pod utjecajem vanjskih čimbenika, a klimatske promjene predstavljaju jedan od najvažnijih. Klimatske promjene su gorući globalni problem s dalekosežnim posljedicama za razne sektore, uključujući turizam. Postoji velika heterogenost u procjenama fizičkih i socio-ekonomskih utjecaja klimatskih promjena, ovisno o destinaciji i metodologiji. Klimatske promjene posebno ugrožavaju održivost turizma utemeljenog na prirodi, osobito u zaštićenim područjima, koja su često netaknuti ekosustavi i žarišta bioraznolikosti te su osjetljiva na ekstremne vremenske događaje, požare, suše, gubitak staništa i promjene u distribuciji vrsta. Turizam u zaštićenim prirodnim područjima predstavlja važan segment globalne ekonomije i ključan je za očuvanje prirodnih resursa. Međutim, s porastom klimatskih promjena, ta područja su sve više izložena prijetnjama koje mogu značajno utjecati na njihovu održivost i atraktivnost za turiste. Stoga je važno istražiti kako klimatske promjene utječu na turizam u zaštićenim područjima i razviti strategije prilagodbe koje će osigurati održivost turističkih aktivnosti. Ciljevi ovog projekta su multidisciplinarni i usmjereni na dublje razumijevanje interakcija između klimatskih

promjena, turizma i očuvanja prirode. Prvi cilj je procijeniti trenutačno stanje turizma u zaštićenim područjima kako bi se identificirale ključne klimatske prijetnje. Potom će se analizirati ranjivost tih područja na klimatske promjene s posebnim fokusom na ekstremne vremenske uvjete, promjene staništa vrsta i razvoj turizma. Identifikacija relevantnih pokazatelja ranjivosti bit će ključna za praćenje i evaluaciju utjecaja klimatskih promjena. Razvojem prilagođenih indeksa ranjivosti i otpornosti, istraživanje će pridonijeti učinkovitijem upravljanju utjecajima klimatskih promjena na turizam. Krajnji cilj je osigurati dugoročnu održivost i otpornost zaštićenih područja te maksimizirati koristi turizma za lokalne zajednice i očuvanje prirode.

HRZZ projekt BIASTOUR

Znanstveno-istraživački projekt “Kognitivne pristranosti kao izvor suboptimalnih odluka u turizmu i problema (ne)održivosti: Razumijevanjem pristranosti do kvalitetnijeg upravljanja turizmom (BIASTOUR)”, financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost.

Opis projekta:

Predloženi projekt zasniva se na principima bihevioralne ekonomije, koji će se primijeniti u proučavanju kognitivnih pristranosti u percepciji i odlukama turista i lokalnog stanovništva, a koje su povezane s aspektima okolišne i društvene održivosti turizma. Bolje shvaćanje kognitivnih pristranosti i mehanizama donošenja odluka predstavlja značajan potencijal za povećanje učinkovitosti mjera i politika održivog razvoja turizma. U projektu će se sistematski ispitati potencijal afektivnih komponenti stavova u promicanju pro-okolišnog ponašanja, na primjeru usvajanja dobrovoljnih programa za nadoknadu ugljika. Također će se analizirati postojanje kognitivnih pristranosti u razmatranju takvih programa te preferencije turista prema obilježjima programa nadoknade ugljika. Kognitivne pristranosti prisutne su i u drugim aspektima turističkog iskustva, a u projektu će se analizirati kognitivne pristranosti koje potencijalno mogu objasniti zanemarivu važnost subjektivne ili objektivne razine korištenja zaštićenog prirodnog područja i zadovoljstva posjetitelja. Definirat će se metodološke smjernice za ublažavanja rizika iskrivljenog vrednovanja usluga ekosustava što će omogućiti stvaranje kvalitetnije informacijske osnovice za planove upravljanja zaštićenim prirodnim područjima. Hrvatske destinacije u sve većoj mjeri se suočavaju s problemima prekomjernog turizma, što ne samo da predstavlja rizike po okoliš, već stvara i rizike po dobrobit lokalnog stanovništva. Postojeća istraživanja su utvrdila kako postoji visoki rizik niza kognitivnih pristranosti prilikom donošenja odluke o potpori turizmu, a koje bi trebalo detaljnije istražiti. Stvaranjem metodološkog okvira za bolje razumijevanje (i)racionalnosti odluke o podršci turističkom razvoju, ovim projektom će se omogućiti formiranje politika turističkog razvoja kojima se dugoročno promiče dobrobit lokalnog stanovništva.

Trajanje projekta:

16. 12. 2024. - 15. 12. 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Sever

Suradnici:

dr. sc. Ana Perišić, Prirodoslovno-matematički fakultet Split, Veleučilište u Šibeniku, vanjski suradnik

doc. dr. sc. Velibor Mačkić, Ekonomski fakultet Zagreb, vanjski suradnik

doc. dr. sc. Vedran Recher, Ekonomski fakultet Zagreb, vanjski suradnik

dr. sc. Jelena Mušanović, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, vanjski suradnik

dr. rer. nat. Dominik-Borna Čepulić, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb, vanjski suradnik

2.2. PROJEKTI FINANCIRANI IZ EU FONDOVA

NEXT GENERATION EU **Nacionalni plan oporavka i otpornosti** **Sustav satelitskih računa održivog turizma** **Republike Hrvatske za 2022. godinu** *(kratica: (R)TSSA)*

Trajanje projekta:
2022. - 2026.

Voditelj projekta:
dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.
dr. sc. Ivo Beroš
dr. sc. Ivan Kožić
dr. sc. Ivan Sever

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (<https://planoporavka.gov.hr/>) predviđena je provedba reforme (C 1.6) pod nazivom Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma. Reformu provodi Ministarstvo turizma i sporta u suradnji s Institutom za turizam. Sukladno obuhvatu planirane reforme, tripartitnim 'Sporazumom o partnerstvu u provedbi aktivnosti u okviru reforme predviđene Nacionalnim planom oporavka i otpornosti' između Ministarstva turizma i sporta, Ministarstva znanosti i obrazovanja te Instituta za turizam pokrenuta je 22.4.2022. godine izrada i uspostava Sustava satelitskih računa održivog/ održivosti turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu, s pratećim znanstvenim podlogama i analizama, koji će postati alat za upravljanje javnim politikama.

Projekt financira Europska unija – NextGenerationEU.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Sustav satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu se sastoji od Satelitskog računa održivog turizma Republike Hrvatske na NUTS 1, HR0 razini te Regionalnih satelitskih računa održivosti turizma na NUTS 2 razinama (HR02, HR03, HR05 i HR06) s naglaskom na regiju Jadranske Hrvatske (NUTS-2, HR03) za koju se satelitski računi izrađuju na razini NUTS-3 regija, te definiranih indikatora održivog turizma za odabrane destinacije.

Institut za turizam tijekom 2024. godine izradio je dokument Izrada indikatora održivosti turizma kao podloge novog zakona u turizmu (Element 5) čiji je cilj predložiti sustave praćenja održivosti turizma na nacionalnoj i destinacijskoj razini. Dokumentom su definirane smjernice za unaprjeđenje mjerenja održivosti, ali i uspostavljen metodološki okvir za praćenje i izračun obveznog i specifičnog skupa pokazatelja. Tijekom 2024. godine provedene su i brojne aktivnosti na pripremi preduvjeta za izradu satelitskog računa održivosti turizma Republike Hrvatske za 2022. godinu uključujući provedbu i analizu rezultata primarnih istraživanja, međuinstitucionalnu suradnju i razmjenu podataka te inicijalnih procjena pojedinih elemenata satelitskog računa održivosti turizma. Sukladno Sporazumu Institut za turizam projektne će aktivnosti završiti do 30. lipnja 2026. godine.

Governing sustainable tourism in territories with high environmental value: reconnecting tourism and nature for addressing the climate crisis with an ecosystem-based approach

(kratica: *NaTour4CChange*)

Trajanje projekta:

1. 1. 2024. – 30. 6. 2026.

Voditelj projekta:

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:

doc. dr. sc. Mira Zovko

dr. sc. Nora Mustać

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

dr. sc. Hrvoje Mataković

Višnja Mezak, struč. spec. oec.

O projektu:

Glavni cilj projekta je poboljšati održivost i povećati otpornost obalnih mediteranskih destinacija, poboljšavajući kapacitete teritorija za upravljanje turističkim gospodarstvom na lokalnoj razini kroz pristupe temeljene na ekosustavima i kapitalizirajući dvostruku ulogu prirode: kao turistički atraktivne i kao rješenje za otpornost odredišta.

Mediteran je ranjiva točka u aktualnoj klimatskoj situaciji. Turizam jest i bit će jedna od gospodarskih grana najjače pogođenih klimatskim promjenama s povećanim rizicima, uključujući one od poplava i erozije obalnih područja. Dokumenti poput "Tranzicijskog puta za turizam" i "Glasgowske deklaracije" kreiraju globalni zamah za klimatsku akciju u turizmu, no kreatori politika i same destinacije trebaju podršku i nove pristupe. Priroda može ponuditi rješenja za ovaj izazov osiguravajući pri tom zaštitu ključnih destinacijskih dobara, kao što su plaže. To se postiže ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom, a putem korištenja pristupa temeljenih na ekosustavima. Ovo se može postići samo dobrim upravljanjem i planiranjem uz angažman privatnog sektora i građana.

REWARD: Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development.

Funding: Interreg Europe.

REWARD - Zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj

O projektu:

Projekt je financiran kroz program Interreg Europe. Partneri na projektu su regije South Savo (Finska), Medio Tejo (Portugal), Sardinija (Italija), Western Region (Irska), Trnava (Slovačka), Mazovia (Poljska) i Pardubice (Češka). Institut za turizam je savjetodavni partner.

Opći cilj projekta je unaprijediti regionalne politike i programe za zadržavanje i privlačenje radnika sa znanjima i vještinama potrebnim za regionalni razvoj.

Kratki sadržaj projekta:

Projektom će se identificirati, analizirati, diseminirati i transferirati dobre prakse među regionalnim akterima politike u četiri komplementarna područja povezana s zadržavanjem i privlačenjem visoko kvalificiranih ljudi. Specifični ciljevi su stoga:

- poboljšati učinkovitost suradnje između sveučilišta i industrije kako bi se zadržali studenti po završetku školovanja
- podržati poduzetništvo i povećati poslovnu podršku za stvaranje novih radnih mjesta
- poboljšati mjere koje povećavaju kvalitetu života i potiču regionalnu privlačnost
- prilagoditi se novim oblicima rada (npr. digitalni nomadi, rad na daljinu).

Poveznica: <https://www.interregeurope.eu/reward>

ERASMUS+ Kulturna baština: izvor otpornosti i učenje kroz digitalno obrazovanje

*Digital Cultural Heritage: a source of resilience and learning
through digital education (kratica: DIGICULT)*

Trajanje projekta:

1.1.2022. – 30.6.2024.

Voditelj projekta:

Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art.
et litt. comp.

Suradnici:

dr. sc. Lidija Nujić Pečenec
dr. sc. Hrvoje Mataković
Diana Baus, mag. oec.

O projektu:

DIGICULT je Erasmus+ projekt koji je usmjeren na sinergiju između kulturne baštine i digitalnog obrazovanja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. DIGICULT nudi inovativan oblik e-učenja, temeljen na digitalnim alatima i usmjeren na kulturnu baštinu, s ciljem razvoja disciplinarnih, ključnih i životnih vještina, poboljšavajući ključne kompetencije učenika kao što je sažeto u preporukama Europske komisije i Europskog vijeća. Ovaj oblik e-učenja može motivirati učenike, uzimajući u obzir i mlade ljude koji su u riziku napuštanja škole budući da transformira njihovo znanje i strast prema digitalnim alatima (kao što su video igre ili društveni mediji) te sve veću osjetljivost na okoliš u vještine korisne za njihovu profesionalnu budućnost. Treneri/učitelji mogu iskusiti novi mješoviti pristup podučavanju koji integrira digitalno učenje, strane jezike i učenje kroz praksu.

Partnerstvo: CIOFS-FP PIEMONTE - Italija, ASSOCIAZIONE LE TERRE DEI SAVOIA – Italija, FAI - FONDO AMBIENTE ITALIANO – Italija, BALLYMUN JOB CENTRE CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED – Irska, INSTITUT ZA TURIZAM – Hrvatska, VSI "EMUNDUS" – Litva, DIGIPRO EDUCATION LTD – Cipar, UNIVERSITY OF NICOSIA - Cipar i THE NORDIC CENTRE OF HERITAGE LEARNING AND CREATIVITY – Švedska.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Ciljevi projekta uključuju promicanje:

- formativne/kulturne naracije koja uzima u obzir okolišni kontekst kulturne baštine;
- oblika e-učenja s ciljem produblivanja određenih ciljeva održivog razvoja, koncepta ekološke i digitalne tranzicije, nove dimenzije kulturne baštine;
- igre usmjerene na pružanje kvalitetnog obrazovanja / usluga i digitalizacije / inovacija u kulturnim institucijama;
- svjesnog i ekološko prihvatljivog obrasca kulturne potrošnje (npr. kulturni događaji s niskim utjecajem na okoliš).

U 2022. godini napravljena je analiza obrazovnog sustava te ponude različitih obrazovnih programa i seminara u Hrvatskoj u području kulturne baštine. Na temelju rezultata analize iz zemalja svih uključenih partnera, definirana je metodologija obuke za nadolazeći pilot tečaj te su se utvrdile najbolje prakse i definirao inovativni kurikulum kako bi se moglo upravljati izazovima digitalno osnaženog obrazovnog sustava. Nastavni sadržaj je nastao u suradnji Instituta za turizam i projektnim partnerima iz Italije, Irske, Litva, Cipra i Švedske, a kreiran je sadržaj modula obuke o najinovativnijim ključnim područjima, identificiranim od strane partnera kao relevantnim za razvoj novih digitalnih, metodoloških kompetencija kao i specifičnih znanja i vještina.

Prva tri mjeseca (siječanj-ožujak) 2023., trajala je priprema materijala za online tečaj DigiCult čiji je početak bio predviđen za drugu polovicu ožujka 2023. godine. Tečaj je pohađalo 30 polaznika (od kojih 20 učenika, 10 trenera) od ožujka do kraja lipnja putem programa Moodle. Na kraju tečaja, tri učenice posjetile su Italiju/Torino, gdje su prisustvovala različitim radionicama s ostalim učenicima (projektnih

partnera iz EU-zemalja). Dodatni seminar za trenere bio je u Švedskoj/Ostersundu, gdje je sudjelovala jedna osoba. Nakon završetka online tečaja, Institut za turizam dodijelio je diplome polaznicima koji su uspješno završili sve online zadatke.

Tijekom 2024. godine glavna projektna aktivnost odnosila se na pripremu i realizaciju DIGICULT igre koja za cilj ima objedinjavanje znanja stečenog kroz prethodnu edukaciju dionika te interaktivan prikaz informacija vezanih za materijalnu i nematerijalnu baštinu kroz format kviz – igre. Rad na igri uključivao je osmišljavanje sadržaja, pripremu vizualnog i grafičkog materijala, samo programiranje, prijevod na jezike zemalja partnera te testiranje prve verzije igre s polaznicima. Projekt je zaključen sastankom svih partnera te završnom konferencijom u Torinu.

2.3. NEXT GENERATION EU – INTERNI KOMPETITIVNI ZNANSTVENI PROJEKTI

Učinkovitost mjera prilagodbe i ublažavanja učinaka klimatskih promjena u turizmu – COMMITMENT

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditelj projekta:
dr. sc. Izidora Marković Vukadin

Suradnici:
dr. sc. Snježana Boranić Živoder
Zrinka Marušić,
mag. mat., univ. spec. oec.
dr. sc. Ivan Sever
doc. dr. sc. Mira Zovko
dr. sc. Hrvoje Mataković
doc. dr.sc. Damir Krešić
dr. sc. Luka Valožić
Leona Matotek, mag.geogr.
dr. sc. Tanja Likso, Državni
hidrometeorološki zavod,
vanjski suradnik

doc. dr. sc. Ante Mandić, Ekonomski fakultet Split,
vanjski suradnik

dr. sc. Krešimir Pandžić, Državni
hidrometeorološki zavod,
vanjski suradnik

O projektu:

Odnos između klimatskih promjena i turizma složen je i višedimenzionalan, uključuje i izravne i neizravne učinke. U sklopu projekta provesti će se mješoviti istraživački pristup s osnovnim ciljem utvrđivanja utjecaja i hazarda koje klimatske promjene imaju na turizam, te utvrđivanja razine otpornosti odabranih destinacija na iste. Istraživanjem će se strukturirati veze između navedene tri varijable, te odgovarajućih mjera adaptacije i mitigacije koje su planirane i /ili implementirane na razini destinacije ili poduzetnika u turizmu u destinaciji. Navedeno će se testirati u četiri destinacije: obalnoj (Grad Krk, Pakoštane), destinaciji ZP (Plitvička jezera) i kontinentalnoj destinaciji (Sv. Martin na Muri).

Cilj i sadržaj projekta:

- Izmjeriti i dokumentirati konkretne utjecaje klimatskih promjena na odabrane destinacije
- Identificirati ključne hazarde i ranjivosti u svakoj destinaciji.
- Analizirati kapacitete destinacija za prilagodbu i mjere otpornosti.
- Procijeniti postojeće mjere adaptacije i mitigacije te njihovu učinkovitost.

Ovaj projekt predstavlja korak u povećanju otpornosti hrvatskih turističkih destinacija na klimatske promjene i razvoj održivih praksi prilagodbe.

Projekt je predstavljen i široj javnosti putem informativnog članka na web stranici Nacionalnog parka Plitvička jezera.

Poveznica: <https://np-plitvicka-jezera.hr/sporazum-o-znanstveno-istrazivackoj-i-strucnoj-suradnji-na-projektu-commitment/>

Spajanje tradicionalnih i novih dizajna istraživanja, izvora podataka i analitičkih metoda: Novi zlatni standard za donošenje odluka u turizmu? (SURVEY+)

Trajanje projekta:

1. 1. 2024. - 31. 12. 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Ivan Sever

Suradnici:

dr. sc. Ivo Beroš

dr. sc. Ivan Kožić

dr. sc. Hrvoje Carić

Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.

prof. dr. sc. Josip Mikulić,
Ekonomski fakultet Zagreb,
Institut za turizam

dr. sc. Ana Perišić, Prirodoslovno-
matematički fakultet Split,
Veleučilište u Šibeniku,
vanjski suradnik

red. prof. dr. Miroslav Verbič,
vanjski suradnik, Institut za
ekonomska istraživanja, Ljubljana

O projektu:

Projektom se izravno podržavaju inicijative Svjetske turističke organizacije (UNWTO) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) za unapređenje statističke osnovice za kreiranje turističke politike. Tradicionalni izvori podataka poput anketnih istraživanja i drugih izvora podataka koji se zasnivaju na strukturiranim statističkim procesima i dalje predstavljaju zlatni standard za informirano upravljanje turizmom u skladu s načelima održivog razvoja. No, tradicionalni pristupi često zahtijevaju visoku razinu agregacije, a ujedno postaju sve manje učinkoviti i sve skuplji.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt SURVEY+ usmjeren je na unapređenje metoda i učinkovitiju implementaciju anketnih istraživanja potpomognutu novim izvorima podataka (big data) i naprednim analitičkim alatima poput strojnog učenja. Time će se izravno doprinijeti razvoju statističkog okvira za kvalitetnije mjerenje socio-ekonomskih učinaka turizma.

Poveznica: <https://iztsg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/survey-plus>

IPOMIT[®]
ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKI
PROJEKT 2024 - 2027
INSTITUT ZA TURIZAM
ZAGREB

Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (IPOMIT)

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditelj projekta:
nasl. prof. dr. sc. Goran Kos,
dipl. ing.

Suradnici:
dr. sc. Ivo Beroš, dipl. ing. mat.
dr. sc. Ivo Kunst, dipl. oec.
izv. prof. dr. sc. Predrag Brlek,
Fakultet prometnih znanosti,
Zagreb, vanjski suradnik
izv. prof. dr. sc. Luka Novačko,
Fakultet prometnih znanosti,
Zagreb, vanjski suradnik
doc. dr. sc. Krešimir Vidović, dipl.
ing. prom., Ericsson Nikola Tesla,
Zagreb, vanjski suradnik

O projektu:

Prijedlog znanstvenoistraživačkog projekta Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (IPOMIT) odnosi se na primarna istraživanja koja će se sprovesti u znanstvenom području prometa i turizma.

Cilj i kratki sadržaj projekta:

Projekt je podijeljen u četiri grupe istraživanja u kojima se pojavljuju istraživanja cestovnih prometnih tokova i tokova turista pomoću već poznatih metoda i novih metoda istraživanja: Istraživanje cestovnih prometnih tokova u urbanim i izvanurbanim cjelinama; Istraživanje prihoda i utjecaja na okoliš kojeg generiraju turisti i jednodnevni posjetitelji u individualnom cestovnom prometu; Istraživanje putovanja i kretanja turista u destinacijama analizom big data dobivenim iz baza telekom operatora i Istraživanje tokova turističkih autobusa (povremeni prijevoz autobusa) u turističkim destinacijama i njihov utjecaj na onečišćenje okoliša.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/ipomit>

Trajanje projekta:
2024. - 2027.

Voditelj projekta:
doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević,
dipl.ing.arh.

Suradnici:
dr. sc. Renata Tomljenović
dr. sc. Izidora Marković Vukadin
dr. sc. Ksenija Tokić
Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art. et litt.
comp.
dr. sc. Nora Mustać
dr. sc. Hrvoje Mataković
dr. sc. Luka Valožić
Leona Matotek, mag. geogr.
izv. prof. dr. sc. Dina Stober,
Građevinski i arhitektonski
fakultet, Sveučilište J. J.
Strossmayer, vanjski suradnik
prof. dr. sc. Amir Muzur,
Medicinski fakultet, Sveučilište u
Rijeci, vanjski suradnik

Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske – AKULTUR

O projektu:

Tema ovog projektnog prijedloga jest prepoznavanje i aktiviranje resursa kulturne baštine (materijalne i nematerijalne) u turizmu čime bi se smanjio jaz između dobro etabliranih te potencijalnih turističkih atrakcija u manje razvijenim turističkim destinacijama. Pri tome, naglasak će biti na tri vrste turističkih proizvoda – vezanih uz područje: povijest turističke baštine, arhitekturu i prostorno planiranje te kreativni turizam.

Cilj i sadržaj projekta:

Projekt će rezultirati unapređenjem znanstvenih spoznaja u području razvoja kulturnog turizma na inovativnim principima akcijskog istraživanja, ali će dati i stručni doprinos u razvoju kapaciteta lokalnih dionika za razvoj i unapređenje turizma kroz aktiviranje turističke baštine u destinacijama različitog stupnja turističkog razvoja. Time će se, ujedno, povećati otpornost društvenih zajednica destinacija i pridonijeti njihovom društveno-ekonomskom i kulturnom oporavku.

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/akultur>

Bihevioralne znanosti u funkciji upravljanja turizmom s ciljem održivog razvoja - BIHEVTUR

Trajanje projekta:

2024. - 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Snježana Boranić Živoder

Suradnici:

dr. sc. Renata Tomljenović

dr. sc. Izidora Marković Vukadin

dr. sc. Matina Gjurašić

Ives Vodanović Lukić,
mag. geogr., mag. hist. art. et litt.
comp.

dr. sc. Nora Mustać

Diana Baus, mag. oec.

Matea Senkić, mag. soc.,
vanjski suradnik

O projektu:

bihevioralne znanosti, koje se bave ljudskim ponašanjem, postale su integralna komponenta ekonomskih znanosti. Sve se više istražuje i primjena bihevioralnih znanosti u turizmu. Razlog tome je što se turističke destinacije suočavaju s nizom problema vezanim uz održivost, a velik dio tih problema povezan je s ljudskim ponašanjem. Važno je istaknuti i problem zaštićenih prirodnih i kulturnih područja i svjetski poznatih atrakcija koje privlače sve veći i veći broj turista što ima posljedice prekomjerni turizam. Dosadašnja istraživanja koja povezuju bihevioralne znanosti i turizam bila su usmjerena na različita područja: hotelski menadžment, otpad hrane, prekomjerni turizam, upravljanje turističkim tokovima i marketing.

Cilj i sadržaj projekta:

Ovaj projekt usmjeren je na istraživanje mogućnosti unapređenja upravljanja turizmom u destinacijama s ciljem održivog razvoja. U okviru projekta istražiti će se dosadašnja spoznaje u te će se na primjeru hrvatskih destinacija istražiti problemi koji se tiču ponašanja turista, aktivnosti koje se poduzimaju od strane javnih politika te potencijal primjene bihevioralnih znanosti u rješavanju tih problema.

U okviru projekta planira se:

- provesti tri primarna istraživanja
- objaviti četiri rada indeksirana u WoS-u i Scopusu
- objaviti dva poglavlja u knjigama međunarodnih izdavača
- sudjelovati na četiri međunarodne konferencije na kojima će se prezentirati metodologija/rezultati
- istraživanja
- potpisati četiri sporazuma o suradnji s JLS-ovima/turističkim zajednicama
- provesti četiri testiranja primjene 'poticaja' u destinacijama
- izraditi vodič za primjenu 'poticaja' u turističkim destinacijama

Poveznica: <https://iztg.hr/hr/projekti/znanstveni-projekti/bihevtur>

Turizam i hrvatsko gospodarstvo (kratica: **THG**)

Područje istraživanja : Strateško planiranje u turizmu

Trajanje projekta:

2024. - 2027.

Voditelj projekta:

dr. sc. Neven Ivandić

Suradnici:

dr. sc. Sanela Grujo Vrkljan

dr. sc. Ivan Kožić

dr. sc. Ivo Kunst

Zrinka Marušić,
mag. math., univ. spec. oec.

Znanstvene aktivnosti:

Objava četiri A1 znanstvena rada referencirana u SCOPUS ili WoS bazama. Sudjelovanje na četiri međunarodne znanstvene konferencije.

Opis projekta:

Polazeći od perspektive razvoja utemeljenog na resursima, projekt ima za cilj razvoj metodološkog okvira mjerenja doprinosa turizma na nacionalnoj i regionalnoj razini. Na temelju pristupa nacionalnih računa i satelitskog računa turizma, projektom se unapređuju metode mjerenja specifičnih aspekata turističke aktivnosti iz perspektive turističkih proizvoda te pružatelja usluga. Poseban fokus projekta vezan je uz ljudski kapital te se tržište rada istražuje u odnosu na turističke aktivnosti i spram faktora motivacije zapošljavanja i zadovoljstva na radnom mjestu u ugostiteljstvu. Osim stohastičkih metoda koje se koriste u analizi tržišta rada, istraživanje lanaca vrijednosti turističkih djelatnosti, prije svega odnosa turizma i poljoprivrede u globalnim lancima vrijednosti, temelji se i na determinističkim metodama kao što je input-output analiza.

Aktivnosti u 2024. godini:

Na 63rd international congress of the European Regional Science Association 29. 9. 2024. godine prezentiran je rad pod naslovom The concept of the usual environment in nautical tourism: Is there a need to improve the methodological framework to assess the socio-economic impacts of nautical tourism? koji je nastao u koautorstvu Nevena Ivandića i Zrinke Marušić. Rad je prezentiran na Special Session S41. Assessing the economic impacts of tourism.

Održana je on-line prezentaciju rada Households: The Missing Link Between the Tourism Satellite Account (TSA) and the System of Environmental-Economic Accounting (SEEA) autora Nevena Ivandića na Tourism Economics [IATE] 2024 Conference at Rosen College of Hospitality Management, University of Central Florida. Prezentacija je održana 22. svibnja na sesiji C3 - Data Analysis.

2.4. SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM PROJEKTIMA U DRUGIM INSTITUCIJAMA

Istraživač i funkcija na projektu	Naziv projekta i institucije	Razdoblje trajanja projekta
doc. dr. sc. Jasenska Kranjčević (član tima)	<p>“Documenting Chardak House for Preserving Endangered Wooden Structures along Drava and Danube Rivers in Croatia” u sklopu programa <i>The Endangered Wooden Architecture (EWAP)</i>, Oxford Brookes University.</p> <p>Nositelj projekta: Građevinski i arhitektonski fakultet, Sveučilište J. J. Strossmayer, Osijek</p>	11/2023. – 11/2025.
prof. dr. sc. Josip Mikulić (član tima)	<p>(HRZZ), IP-2019-04-7836</p> <p>“Predobro da bi bilo istinito? Učinak turizma na tržište nekretnina u Hrvatskoj (TOURCRO)”</p> <p>Ekonomski institut Zagreb</p>	2/2020. – 02/2024.
dr. sc. Nora Mustać (suradnik na projektu)	<p>Interni projekt “Kulturni identiteti i brendiranje turističkih destinacija Istre i Hrvatskog primorja”, voditelj dr. sc. Krešimir Dabo.</p> <p>Institut za migracije i narodnosti, Zagreb</p>	01/2024. – 12/2027.

3 ZNANSTVENI RADOVI

Objavljivanje znanstvenih radova i sudjelovanje u drugim znanstvenim aktivnostima primarna je zadaća Instituta i njome se ostvaruje jedan od strateških ciljeva, a to je stvaranje istraživačke jezgra međunarodne prepoznatljivosti. Tijekom 2024. godine istraživači Instituta za turizam objavili su ukupno 42 znanstvena rada. Ti radovi svrstavaju se u kategorije znanstvenih radova A1 – 31 rad, A2 – 4 rada, ostali radovi – 4 rada i 3 uredničke knjige. Citiranost u bazi Scopus u 2024. godini bila je 731, dok je citiranost u bazi WoS bila 515.

U nastavku se daju bibliografski podaci za objavljene znanstvene i druge radove sa sažecima na jezicima na kojima su radovi i objavljeni.

3.1. ZNANSTVENI RADOVI - A1

Baus, Diana; Krešić, Damir.

Solar Energy for Tourism in Croatia // Managing Destinations: Volume 14 From Theories to Practices / Scott, Noel; Guerreiro, Manuela; Pinto, Patricia (ur.). Leeds, England: Emerald Insights, 2024. doi: 10.1108/S2042-1443202414, str. 161-175.

Sažetak: This chapter examines the potential of solar energy for the development of sustainable tourism in Croatia. Tourism is an important economic activity in the Croatian economy due to the mild climate and many sunny days. Solar energy photovoltaic and thermal systems can help to support sustainable tourism, as well as increase employment and cooperation between local and national governments. This study compares best practices in solar energy for the Mediterranean countries of Italy, Spain, Cyprus, and Greece. The Mediterranean Basin is a strategic development area for the European Union, and solar energy will help to maintain its stability and high-quality standards of living.

Jakobović, Maja; Radić, Ivana;
Boranić Živoder, Snježana.

Storytelling: A Connection Between Visitors and Destination // Women in Tourism: Lessons Learned or Lessons Forgotten? / Marković Vukadin, Izidora; Krešić, Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.). Zagreb: Institute for Tourism; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2024. str. 101-108.

Sažetak: The purpose of this research was to identify the possibilities of using the communication skill of storytelling, based on elements of cultural heritage, with an aim of marketing a destination. Respecting the essential elements of storytelling: perspective, narrative, interactivity and medium, the so far unexplored topic of life and work of Countess Greta Turković was investigated and it was confirmed that it contains sufficient elements for successful storytelling. A qualitative approach to data collection was applied, which included a discussion of a focus group formed by representatives of the stakeholders of tourism offer of the Kutjevo vine-growing region who are directly involved in tourism of the observed destination. The results cannot be generalized, given the qualitative nature of the research. In order to enable the generalization of the findings, future research should include quantitative measures that could also include potential visitors to the destination in the sample. This paper is a useful source of information for the stakeholders in Kutjevo vine-growing region tourism offer, but also of other destinations. It expands knowledge in the field of communication sciences by defining the possibility of creating and conveying a story about a historical figure of a region, building identity and arousing emotions, thus creating connections between visitors and a destination.

Boranić Živoder, Snježana.

Nudging: A Possible Solution for a More Successful Destination Management

// Tourism in a VUCA World: Managing the Future of Tourism / Islam, Naser Ul; Chaudhary, Manjula; Marković Vukadin, Izidora (ur.). Leeds: Emerald Publishing Limited, 2024. doi: 10.1108/9781837536740, str. 79-91.

Sažetak: When tourists visit new destinations, they often bring their own values and cultural system, their behaviours, and ways of relaxing, which sometimes do not coincide with the host's expectations. Holidays are usually associated with relaxation and fun, so tourists are not inclined to think about the norms of behaviour or environmental issues or any other concerns that worry the society today. Tourist destinations face numerous problems related to their sustainability and try to achieve a balance between economic development, environmental protection, and satisfaction of residents' guests. Sometimes even small changes in behaviour could contribute to sustainability. In this chapter, an attempt will be made to identify the problems related to the behaviour of tourists in destinations, the reasons for such behaviour, and the potential for using the nudging approach to elicit different behaviour. Qualitative research methodology was used to gather the opinion of destination managers about the use of a nudge. For research purposes, a workshop was held with stakeholders in the destination on the possibilities of using nudging to solve problems in the destination concerning tourist behaviour. The results have shown that destination managers were not familiar with nudging. Therefore, the theoretical framework with examples of Croatian destination managers and their views on the possibilities of using nudging will be presented. The managers were positive about the use of nudging as a tool in destination management. With regards to the specificities of their destinations and bad tourist behaviour with which they are faced, they mentioned different possibilities for applying nudging.

Jelena Knešaurek Carić,
Hrvoje Carić.

Adaptation des textes et de la musique baroque: mauresque et mascarade à Dubrovnik et les possibilités de l'affirmation du patrimoine culturel dans le tourisme

// Studia Romanica et Anglica Zagrabienis : Revue publiée par les Sections romane, italienne et anglaise de la Faculté des Lettres de l'Université de Zagreb, Vol. 69, doi: <https://doi.org/10.17234/SRAZ.69.6> str. 77-95.

Sažetak: During the Renaissance, Dubrovnik, like several other cities on the eastern Adriatic coast (Split, Trogir, Korčula, Zadar, etc.), was a prosperous and wealthy cosmopolitan city with a lively and significant cultural life of its inhabitants. Among the many literary-musical forms of the time, the mascarade (mascherata), modelled on Florence and other Tuscan cities, and the moreška (moresca, mauresque), originally derived from a Spanish battle dance, were among the most popular and most frequently performed. Adapted to local inclination and tastes in form and, above all, content, they have become an integral and unavoidable part of carnival and other festivities. The differences lie in the profile and description of the main characters and in the adaptations to other artistic forms in which they fit, regardless of their original purpose. The potential of integrating the Mascarade and the Moreška into today's tourism interpretation lies in the need to experience something "different", away from the usual holiday practises, and also deeply rooted in basic human needs and archetypes. The carnival itself, with its fundamental idea of stepping out of everyday roles, functions and routines, offers the realisation of the subconscious release reflex through this unique opportunity to exercise satire, express outside the social norm and face the unexpected.

Carić, Hrvoje.

Ključevi otočnog (ne) održivog razvoja

// Otočnost u suvremenom društvenom kontekstu – pogled u budućnost: Zbornik radova / Vukić, Jana; Jurković, Miljenko (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet, doi: 10.17234/9789533791968.18, 2024. str. 301-318.

Sažetak: Početkom dvije tisućitih lokalni (eng. *Grass root*) projekti održivog razvoja otoka počeli su nicati po hrvatskim otocima. Sudionici dva takva projekta, provedena neovisno jedan o drugome, prije dvadesetak su godina zaključili da postoje sličnosti u funkcioniranju dionika ključnih za održivost (eng. *the gatekeepers*) te su nalaze uobličili u rad koji se ovom prilikom ponovno uzima u obzir. Uz pomoć predstavnika otočnih zajednica istražile su se današnje okolnosti održivosti na otocima iz perspektiva ključnih dionika (stare i nove uloge) i tema održivosti što je rezultiralo sljedećim spoznajama: - definiranje i operacionaliziranje javnog interesa u formalnoj vlasti predstavlja značajan problem, - društvenim vrijednostima počinje dominirati individualizam i infantilizam, - turizam (i vezano nekretninsko poduzetništvo, odnosno oportunističko) dominira kako gospodarskim tako i društvenim aspektima "otočnosti". Oslanjajući se na sintagmu Pascala Brucknera autor zaključuje da "otočnost" poprima tonove bijede blagostanja turistifikacijom.

Grujo Vrkljan, Sanela.

Job Satisfaction of Female Employees in the Lodging Industry // Women in Tourism: Lessons Learned or Lessons Forgotten? / Marković Vukadin, Izidora; Krešić, Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.). Zagreb: Institute for Tourism; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2024. str. 16-26.

Sažetak: The employee satisfaction and motivation become one of the main subjects due to the lack of employees in tourism industry. The objective of this paper is to find what is the satisfaction level of female employees in the lodging industry and significance of chosen satisfaction factors. The quantitative research was conducted by the questionnaire on 262 female employees from 10 countries. Perception of satisfaction was measured on the five-point Likert scale. The mean scores of the satisfaction, the ratio of participants with responses 1 and 2 ("non-satisfied") and the ratio of participants with responses 4 and 5 ("very satisfied") were applied. For comparison between groups Student's two sample t-test of independent samples and two sample z-test of proportions were used. It was found, in general, that female employees show the highest degree of satisfaction with safety and stability of job and work independence, and the lowest degree of satisfaction with working hours and variable salary. There was no statistically significant difference between younger female employees up to age of 35 and female employees older than 36 on present job, except for the possibility of getting good tips with which younger employees were more satisfied. Fulltime female employees were more satisfied with safe and stable job, working hours, defined job description and responsibilities, work performance measuring, and the possibility of further education through seminars and trainings organized by the employer than seasonal employees. There was statistically significant difference between female employees on cruise ships and land lodging providers for factors such are the possibility of getting tips, paid expenses, possibility of getting to know other destinations through work mobility, and basic salary. The cruise ships female employees were more satisfied with these factors. In addition, the land lodgings female employees were more satisfied with safety and stability of job.

Mandžuka, Sadko; Vidović, Krešimir; **Kos, Goran;** Dedić, Luka.

Intelligent Traffic Safety Management on a Section of a Multi-lane Motorway // New Technologies, Development and Application VII : Advanced Production Processes and Intelligent Sytems, Volume 2 / Karabegović, Isak; Kovačević, Ahmed; Mandžuka, Sadko (ur.). Cham: Springer, doi: 10.1007/978-3-031-66271-3_14, 2024., str. 130-138 .

Sažetak: The paper describes model of intelligent traffic safety management on a section of a multi-lane motorway. System is based on estimation accident risk that uses real-time data of traffic flow on motorway section. Advanced system for giving warning messages to drivers will be analyzed, too. As one of the examples, it is described warning system when the use of mobile devices by the driver is detected.

Kozić, Ivan; Sorić, Petar; **Sever, Ivan.**

Assessing the Tourism-Led Inflation Hypothesis: An Empirical Framework // Tourism: an international interdisciplinary journal, 72 (2024), 4; doi: 10.37741/t.72.4.1, str. 524-537.

Sažetak: The tourism-led economic growth hypothesis is one of the most investigated concepts in tourism economics literature. It has been verified by many empirical studies so far. Since the concept of growth-driven inflation belongs to the fundamentals of macroeconomic theory, one could reasonably assume inflation can also be led by tourism development. The question, however, is through what mechanisms could it be adequately identified and assessed. If anywhere, tourism-led inflation could first and foremost be perceived in a country with a significant economic impact of tourism. We take one of such countries as a case study and use the structural vector autoregression methodology to examine tourism-led inflation. The presented empirical framework may also serve as a role model applicable to other countries and regions.

Kranjčević, Jasenka;
Muzur, Amir.

**Brestovac kao
kulturnoturistički potencijal //**
Zbornik radova 2. znanstveno-
stručnog skupa s međunarodnim
sudjelovanjem ZELENI DODIR
MEDVEDNICE / Popijač, Marina
; Jurjević Varga, Martina (ur.).
Zagreb: Javna ustanova Park
prirode Medvednica; Hrvatska
akademija znanosti i umjetnosti;
Znanstveno vijeće za arhitekturu,
urbanizam i uređenje prostora,
2024., str. 52-60

Sažetak: Otvaranjem sanatorija Brestovac na obroncima Medvednice 1909. godine Zagreb i Hrvatska nisu dobili samo prve kapacitete za liječenje tuberkuloznih bolesnika u skladu s tada prevladavajućim shvaćanjima i mogućnostima medicinske znanosti i struke već i arhitektonsku, kulturnu i povijesno-medicinsku baštinu čiju eksploataciju se može razmotriti i realizirati upravo u naše doba – doba istraživanja i formiranja novih trendova turističke ponude i potražnje.

Kranjčević, Jasenka; Barišić
Marenić, Zrinka; Jelčić, Duje.

**Urban Genesis of a Modern
Port-Industrial Town on
the Adriatic from 1945
to 1990 - Ploče, Croatia //**
Prostor: znanstveni časopis za
arhitekturu i urbanizam, 32
(2024), 2(68); doi: [https://doi.
org/10.31522/p.32.2\(68\).9](https://doi.org/10.31522/p.32.2(68).9), str.
294-307.

Sažetak: Based on the urban planning historical and comparative method, the paper gives a concise overview of the urban genesis of Ploče, a new port-industrial town, built in the 1945-1990 period. As the youngest town on the Croatian part of the Adriatic coast, it developed after the demanding and extensive works on the regulation of the Neretva River and the construction of the Sarajevo-Ploče railway line to meet the needs of the port. Within the framework of social planning and on the basis of urban development plans, which involved mostly Croatian urban planners, a new town was soon built on a previously undeveloped rocky and swampy area. 80 years after the idea of a new town, the urban planning of Ploče undoubtedly represents the urban heritage of Modernism. The specific spatial identity can be presented for the needs of tourism and used for sustainable development planning.

**Kranjčević, Jasenka; Mustać,
Nora.**

**Women and About Women
from Tourist Travel Books
(Until the First World War) //**
Women in Tourism: Lessons
Learned or Lessons Forgotten? /
Marković Vukadin, Izidora; Krešić,
Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.).
Zagreb: Institute for Tourism;
Croatian Academy of Sciences
and Arts, 2024., str. 109-117.

Sažetak: The position of women in travelogues is a poorly addressed topic in scientific literature in general, and especially from the period of the beginning of the development of modern tourism. This scientific paper provides the basis for further research on the topic of women in travelogues. The main aim of the research was to present the position and role of women through the analysis of travelogues from the middle of the 19th to the end of the 20th century. In addition to the prism of a woman's perspective, the paper also deals with discourse analysis in travelogues written by men, which emphasize and describe the representation of women in society. Women who wrote travelogues were mostly women from high and middle-high society due to the financial means and opportunities to travel. However, they depicted women from all levels of society in the places they visited. Furthermore, the end of the 19th and the beginning of the 20th century in Croatia was the time of the awakening of national consciousness, but also the position and role of women in society. The social movement through process of modernisation also plays an important role in history of tourism.

Kranjčević, Jasenka;
Stober, Dina.

**Transformation of Tourist
Regions Through the
Recovery of Abandoned Rural
Settlements – The Case of
Croatia** // Tourism in a VUCA

World: Managing the Future
of Tourism / Islam, Naser Ul;
Chaudhary, Manjula; Marković
Vukadin, Izidora (ur.).

Leeds: Emerald Publishing
Limited, doi: 10.1108/978-1-
83753-674-020241015, 2024., str.
213-229.

Sažetak: For the last three decades, due to socio-economic and political processes such as Europeanisation and globalisation, Croatia has faced a population decline, leading to an increased number of abandoned settlements. During the COVID-19 crisis, rural areas in Croatia became areas of interest and rural tourism increased. However, the increased interest did not result in the revival of abandoned settlements but rather just in the construction of new facilities. According to statistical data, the majority of abandoned settlements are in regions with the highest tourist traffic or along the traffic corridor from continental Croatia to the Adriatic Sea. The superponing of statistical demographic data, tourism data, the spatial distribution of abandoned rural settlements, sectoral development plans, regional spatial characteristics, and types of construction related to tourism resulted in a proposal of a conceptual model for the reconstruction and inclusion of abandoned rural architecture and infrastructure settlements in the development of rural tourism. Concerning the growth of certain tourist regions in Croatia, to achieve sustainability and resilience in managing territory, abandoned rural locations and infrastructure should be included in sectoral regional development plans in order to strengthen rural identity by preserving architectural heritage, landscape attractions, symbols, and all other identity contributors.

Marković Vukadin, Izidora;
Boranić Živoder, Snježana;
Gjurašić, Matina; Stermasi,
Vedrana.

**Is the Reconciliation of Career
and Personal/Family Life
Possible? Example of DMO
Managers in Croatia** // Women

in Tourism: Lessons Learned or
Lessons Forgotten? / Marković
Vukadin, Izidora; Krešić, Damir;
Grujo Vrkljan, Sanela (ur.).

Zagreb: Institute for Tourism;
Croatian Academy of Sciences
and Arts, 2024. str. 37-45

Sažetak: In recent years, the business community has made significant progress in ensuring female representation in top management positions. The number of women on the board of directors in the tourism industry has also risen significantly. They occupy various positions, including destination management organization positions (DMO). Despite their essential role in the tourism industry, women often face unique challenges, such as a lack of recognition and opportunities for advancement, gender-based discrimination, and a lack of flexible work arrangements to accommodate the demands of motherhood and family life. Therefore, this paper explores the current state of women in management and the challenges they face in the workplace, emphasizing balancing work and family obligations, especially motherhood. Interviews with women working as DMO directors in Croatia were conducted to answer the research objectives. Through research, it was stressed that women managers who are mothers may have to work long hours, travel frequently, and handle a large workload, which can make it difficult for them to be with their children and family. Thus, motherhood represents a challenge for women employees in the tourism industry. Providing women-friendly benefits such as flexible work arrangements or working from home can enable women to take up leadership positions without the intention of leaving their family ambitions behind or having to choose between the two. A concerted effort from organizations, policymakers, and society is required to achieve this.

Marković Vukadin, Izidora;
Ul Islami, Naser; **Krešić, Damir;**
Matotek, Leona; Mandić, Ante.

**Challenges, Opportunities
and Expectations of Women
Employees from Asia Working
in Tourism Industry in Croatia**

// Women in Tourism: Lessons
Learned or Lessons Forgotten? /
Marković Vukadin, Izidora; Krešić,
Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.).

Zagreb: Institute for Tourism;
Croatian Academy of Sciences
and Arts, 2024. str. 118-127

Sažetak: The tourism industry is a vital sector in Europe, significantly contributing to the continent's economy and employment landscape. Post-pandemic recovery has accelerated growth in tourism, resulting in a heightened demand for skilled and unskilled labour. Concurrently, demographic trends, including aging populations and declining birth rates, have led to labour shortages across many European countries. This scenario has facilitated an increased influx of employees from Asia to Europe, drawn by the promise of higher wages, better living standards, and robust workers' rights. The attractiveness of the European job market for Asian workers is multifaceted, driven by high living standards, attractive remuneration packages, and strong workers' rights and protections. Intermediary agencies have also played a crucial role in this migration trend, streamlining the recruitment process to meet the growing demands of the tourism industry. Tourism is a labour-intensive industry that thrives on the human touch and personalized experiences provided

by its workforce, with women constituting the majority of this workforce globally. This paper aims to shed light on the specific experiences of Asian women working in the European tourism sector. It will explore the opportunities and challenges these women face and how their unique cultural backgrounds and work ethics contribute to the industry. Asian women bring a diverse perspective and a wealth of cultural knowledge to their roles in tourism, enriching the visitor experience and providing a broader, more inclusive cultural exchange. However, their journey is not without challenges, including adapting to new cultural environments and navigating workplace dynamics. A critical aspect of this paper will examine whether the expectations of Asian workers in the European tourism industry align with their actual experiences. The study will investigate if the anticipated advantages of better economic opportunities and career advancement are met. Issues such as gender disparities in income, job roles, and opportunities for advancement will be scrutinized to understand the true impact of migration on these workers. The methodology involves a dual approach: a comprehensive analysis of statistical sources on foreign migration and qualitative research through interviews with Asian women working in the hospitality industry.

Marković Vukadin, Izidora;
Dolenc, Nika; Opačić, Vuk Tvrtko.

Diversity, Features, and Challenges of Managing Urban Protected Areas, the Case of Croatia // Tourism planning and development, 0 (2024), doi: 10.1080/21568316.2024.24023230; str. 1-28.

Sažetak: Management strategies in protected areas are often based on experiences from large, remote sites, raising questions about their suitability for urban protected areas (UPAs). This paper compares management practices and impacts in non-urban protected areas (PAs) and urban protected areas. Focusing on twelve Croatian UPAs, the study explores challenges, activities, and resilience levels. Through field observations and interviews, it was found that UPA management is influenced by usage intensity, often requiring daily involvement of utility companies. UPAs face unique pressures due to frequent use, leading to longer recovery times compared to non-urban PAs. Moreover, the less natural the area, the greater its resistance to environmental pressures. While UPAs have distinctive challenges, effective management strategies that incorporate natural and cultural heritage, community engagement, and climate considerations can greatly improve their sustainability and public benefit.

Marković Vukadin, Izidora;
Carić, Hrvoje; Matotek, Leona.

Advancing climate change response: the pivotal role of the International Network of Sustainable Tourism Observatories // Handbook on Managing Nature-Based Tourism Destinations Amid Climate Change / Mandić, Ante (ur.). Edward Elgar Publishing Ltd., 2024. doi: 10.4337/9781035311255, str. 30-48.

Sažetak: A network of national and regional stakeholders, grouped by UNWTO as the International Network of Sustainable Tourism Observatory (INSTO), has been engaged in monitoring tourism through various approaches and indicators since 2004. Climate change was not a mandatory measurement area until 2021, when INSTO recognized the need to accelerate climate change mitigation in tourism as one of the 11 mandatory thematic areas of greatest importance. Therefore, the observatories seek to introduce indicators that address the needs of climate change adaptation and mitigation through tourism. One of the main objectives of INSTO is to enable the observatories to develop an integrated approach with a solid foundation of structured data for knowledge-based decision-making. Therefore, in this chapter, an investigation was conducted to understand the aspects of climate change (risks and threats) in the regions monitored by the observatories from the perspective of information acquisition, use, and management. In addition, the indicators monitored in the selected observatories and the ways to improve climate change monitoring were presented.

Marković Vukadin, Izidora;
Islam, Naser Ul.

**Challenges to Be Answered
and Answers to Be Challenged**

// Tourism in a VUCA World:
Managing the Future of Tourism
/ Islam, Naser Ul; Chaudhary,
Manjula; Marković Vukadin,
Izidora (ur.). Leeds: Emerald
Publishing Limited, 2024. doi:
10.1108/978-1-83753-674-
020241016, str. 231-237.

Sažetak: This chapter provides an overview of the key themes and takeaways discussed in this book, which explores the challenges and opportunities that the tourism industry faces in a volatile, uncertain, complex, and ambiguous (VUCA) world. Several reasons emphasise the importance of understanding the VUCA world, including risk management, innovation, resilience, evolving strategies, and anticipatory leadership. The book addresses the need to rethink tourism, community perspectives, and tourist behaviour in the VUCA context, which is vital for destination management. Stakeholders must adapt to changing conditions, implement effective crisis response strategies, and promote sustainability. Destinations and businesses must be proactive, adaptable, and forward-thinking, as well as foster cultures of innovation. Embracing digital technologies can enhance an organisation's ability to navigate the VUCA environment, and scenario planning can help identify and mitigate risks that can impact operations, financial stability, or reputation. The future of the tourism industry in a VUCA world involves a holistic approach that prioritises healing, resilience, risk management, innovation, and sustainability. It requires a commitment to responsible tourism, nature and cultural preservation, and adaptability to changing conditions. By embracing these directions, the tourism industry can navigate the complexities of the VUCA environment and build a more sustainable and resilient future. Agility, adaptability, and innovative thinking are critical for long-term success and sustainability in an unpredictable and rapidly changing world. Therefore, this book offers valuable insights into addressing the challenges of the VUCA world and provides a roadmap for the tourism industry's path forward.

Marković Vukadin, Izidora;
Islam, Naser Ul; **Baus, Diana;**
Krešić, Damir.

**Capacities of Adaptation and
Mitigation Measures in Tourism
to Answer Challenges of the Climate
Crisis**

// Tourism in a VUCA
World: Managing the Future of
Tourism / Islam, Naser Ul; Chaud-
hary, Manjula; Marković Vukadin,
Izidora (ur.). Leeds: Emerald Pub-
lishing Limited, doi: 10.1108/978-
1-83753-674-020241004, 2024.,
str. 43-63.

Sažetak: This chapter explores the reciprocal dynamics between climate change and tourism, underlining the imperative to comprehend this connection for effective mitigation strategies and sustainable practices. It focuses on two contrasting regions, the Mediterranean and Himalayan, elucidating their geographical and economic disparities. The Mediterranean, known for its coastal and marine attractions, faces high vulnerability to climate change, impacting outdoor recreation and tourism activities. This region experiences a Mediterranean climate characterised by distinct seasonal patterns, but it also grapples with high-impact atmospheric events like floods and droughts, while the Himalayan region is experiencing more untimely rain and snowfall, erratic monsoons, and decreased snowfall. These climatic challenges, coupled with a growing population and dependence on imported resources, necessitate adaptation strategies for the agricultural and food production sectors. This chapter evaluates climate anomalies and impacts in both the Indian Himalayan and the Adriatic region, with a particular focus on the tourism industry's adaptation and mitigation capacities. In addition to vulnerabilities resulting from climate change, it also analysed existing measures and documents related to climate change, as well as their effectiveness based on the expert opinion of the focus groups. The findings reveal that both regions experience shared and region-specific climate change impacts, affecting agriculture, water resources, human health, and infrastructure. Further research opportunities are identified, including the study of ecosystem resilience, biodiversity preservation, sustainable water resource management, and long-term public health implications of changing climatic conditions. This chapter underscores the urgency of climate action and the imperative for adaptive strategies in a complex and uncertain landscape.

Mataković, Hrvoje; Marković Vukadin, Izidora; Kranjčević, Jasenka.

The perception of impact of illegal migration on tourism in the border areas of Croatia

// Hrvatski geografski glasnik, 86 (2024), 2; doi: 10.21861/hgg.2024.86.02.07, str. 159-186.

Sažetak: Migration is a phenomenon that has been occurring since prehistoric times in which people change their permanent place of residence. In the modern era, when a migrant cross an international border during migration, it is called international migration. International migration can be legal or illegal. Illegal migration has affected various areas of life in Croatia over the last decade, including tourism. Although the public reaction to migrants during the migrant crisis in 2015 was mostly positive, later research has shown that illegal migrants still cause fear and a sense of insecurity among the population to a certain extent. To explore the impact of illegal migration on tourism, a survey was conducted among 60 representatives of the tourist boards of cities and municipalities from seven counties where the highest number of illegal border crossings was recorded. The research found that illegal migration has a negative impact on the perception of the security of tourists and local communities in border areas, which can lead to a weakening of tourism activities and confidence in the destination. Furthermore, it was found that there has been no decrease in tourism traffic to date, but also that the tourism sector in border areas is not trying to strengthen destinations' resistance to illegal migration. In order to prevent the negative impact of illegal migration on tourism in the future, measures such as diversifying the tourism offer, improving security measures and intensifying cooperation between the tourism sector and local authorities should be taken.

Mataković, Hrvoje; Beljan, Karlo, Posavec, Stjepan.

Percepcija uzroka i posljedica šumskih požara u Republici Hrvatskoj

// Šumarski list, 148 (2024), 7-8; doi: 10.31298/sl.148.7-8.1, str. 327-340.

Sažetak: Šumski požari predstavljaju ozbiljnu sigurnosnu prijetnju jer ugrožavaju ljudske živote, štetno utječu na okoliš te uzrokuju materijalnu štetu. Ovim radom istražila se percepcija uzroka i posljedica šumskih požara u Hrvatskoj te potencijalna rješenja za njihovo sprječavanje. Isto tako, istražilo se postoji li razlika u percepciji ovih pitanja između stručnjaka koji su profesionalno vezani uz šume i šumske požare, i nestručnjaka, odnosno, osoba koje posjećuju šume rekreativno. Anketa je bila postavljena na internetu te je bila dostupna potencijalnim ispitanicima u razdoblju od lipnja do listopada 2023. godine. Istraživanjem je obuhvaćen prosudbeni uzorak od 119 ispitanika, koji se sastojao od 79 stručnjaka i 40 nestručnjaka. Analiza dobivenih odgovora provedena je pomoću hi-kvadrat testa te Mann-Whitney U testa. Istraživanje je pokazalo da se za većinu požara odgovornima smatraju ljudi i njihove aktivnosti, posebice osobe koje namjerno podmeću požare. Kao najteže materijalne posljedice šumskih požara ispitanici navode troškove obnove infrastrukture, javne imovine i industrije te krajolika nakon požara. Ispitanici smatraju da se šumski požari najdjelotvornije mogu spriječiti boljom edukacijom, boljim nadzorom šuma te strožim kaznama za osobe koje namjerno podmeću požare. Istraživanjem je također utvrđeno da kod većine pitanja ne postoje statistički značajne razlike između stručnjaka i nestručnjaka u percepciji uzroka i posljedica šumskih požara.

Mataković, Hrvoje.

Female Sex Workers and Tourism in Croatia // Women in Tourism: Lessons Learned or Lessons Forgotten? / Marković Vukadin, Izidora; Krešić, Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.).

Zagreb: Institute for Tourism; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2024., str. 73-82.

Sažetak: Prostitution is a complex and contradictory social phenomenon that has been present in human society since its earliest beginnings. In Croatia, prostitution is prohibited by law and sex workers are prosecuted. Prostitution has an obvious gender dimension: in Croatia, as in other countries, most of those who sell sexual services are female and most of those who buy them are male. This paper aims to analyse the characteristics of tourism-related prostitution in Croatia and explore the role of women as sex workers in this form of prostitution. It will also examine whether there is a difference between the occurrence of prostitution in the coastal (Adriatic) part of Croatia, which is the most tourism-intensive, and other parts of Croatia. The data for this analysis was gathered from different sources: one is statistical data on criminal charges and misdemeanours against public order and peace related to prostitution, covering the period from 2008

to 2019. Since these data only contain information on offences reported to the police, it can be assumed that some offences were not reported to the police. Therefore, the statistical data were supplemented with data from the media and from other research conducted so far. When analysing the data on offenders, we found that 34.54% of the persons against whom criminal charges were filed in connection with prostitution and 91.72% of the persons accused of misdemeanours related to prostitution were female, which is significantly higher than the average participation of women in crime in Croatia. Regarding the socio-demographic characteristics of female sex workers, most of them are between 30 and 39 years old, have attended secondary school and are mostly unemployed.

Albayrak, Tahir; Davras, Özgür; Caber, Meltem; **Mikulić, Josip.**

An investigation of the asymmetric relationships between service quality attributes and customer engagement: a three-factor theory approach // Journal of hospitality marketing & management, doi: 10.1080/19368623.2024.2327077, (2024), str. 898-916.

10.1080/19368623.2024.2327077, (2024), str. 898-916.

Sažetak: The antecedents of customer engagement have been extensively examined in marketing and management literature since it is vital for the firm performance. Researchers have long assumed that relationship between these variables is linear. However, some asymmetric connections may be undiscovered. Drawing inspiration from the three-factor theory of customer satisfaction, this study investigates the possibility of asymmetric relationships between service quality attributes and customer engagement. The results revealed that service quality attributes can be categorized as the basic, excitement, and performance factors based on their varying impacts on customer engagement. Therefore, the findings reflected that the three-factor theory of customer satisfaction can be applied to customer engagement context. This research is a pioneering work in the customer engagement literature as it provided a new perspective to academics by showing that the three-factor theory of customer engagement can be used to gain more detailed and actionable insight to enhance customer engagement.

Mikulić, Josip.

Choosing the right fit: A practical guide to selecting measurement models for tourism constructs // Tourism management, 103 (2024), 104917, 3. doi: 10.1016/j.tourman.2024.104917

10.1016/j.tourman.2024.104917

Sažetak: The recent surge in scale development studies within tourism research necessitates a critical reevaluation of our approach to construct operationalization. This paper addresses a gap in the literature by posing a fundamental question: what is the intended purpose of the scale we are developing or using? By explicitly considering this question, researchers can make informed decisions about the most appropriate measurement model option. This article presents three common research objectives, each guiding researchers towards the most suitable modelling approach. Additionally, the article offers practical guidance on avoiding common pitfalls in scale development. This framework benefits both early-career researchers new to latent variable modelling and experienced researchers seeking to refine their approach to scale development and construct operationalization.

Srhoj, Stjepan; Vitezić, Vanja; Giannozzi, Alessandro; **Mikulić, Josip.**

Tourism SME default: A note on predictors // Tourism management, 103 (2024), doi.org/10.1016/j.tourman.2024.104910

doi.org/10.1016/j.tourman.2024.104910

Sažetak: This note addresses the lack of progress on small and medium enterprises (SMEs) default prediction in the tourism sector. Using the case of Croatian tourism SMEs, this note applies Altman's recently introduced Omega Score model to (i) predict SME default, (ii) explore and contrast important variables for default prediction in tourism vs. other sectors, and (iii) adapt the original Omega Score to tourism sector specifics. Financial ratios have historically been prominent among the predictors in scholarly investigations. However, our findings underscore the significance of supplementing these ratios with other predictors of tourism SME default, specifically with information on (i) creditor payment behaviour and (ii) employee characteristics and relationships with them. Furthermore, our research demonstrates that a refined selection of six variables, accompanied by adjusted weightings, can significantly enhance default prediction accuracy. The results provide valuable lessons for the strategic management of tourism firms.

Šerić, Maja, Došen Ozretić,
Đurđana, **Mikulić, Josip.**

**Bonding with the destination
brand during crisis: The role of
message consistency** // Journal
of Hospitality and Tourism
Insights (2024). doi: 10.1108/
JHTI-05-2024-0416

Sažetak:

Purpose: This paper studies the process by which tourists establish relationship quality with the destination brand in a crisis situation and the role that message consistency pursued through integrated marketing communications (IMC) has in this process.

Design/methodology/approach: Relationship quality was analyzed through three key marketing variables: satisfaction, trust and commitment. The impact of message consistency on relationship quality was tested using partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM).

Findings: Results confirm the interplay between the three relationship quality dimensions and suggest that message consistency directly influences tourist satisfaction and trust in destination service providers, with its impact on affective commitment being mediated by satisfaction.

Research limitations/implications: This research study is limited to only one geographical context and one type of destination stakeholders.

Practical implications: Messages that consumers receive about a destination brand through multiple touchpoints must be consistent and non-contradictory to reduce consumers' uncertainties during the crisis.

Originality/value: This paper examines an underinvestigated research area of the effects of IMC on consumer-brand relationship outcomes in tourism. The study has a number of theoretical and practical implications for destination marketers during and beyond a crisis situation..

Mikulić, Josip; Vitezić, Vanja;
Srhoj, Stjepan; Kuliš, Zvonimir.

**Tourism boom, housing
doom: Excessive tourism and
international emigration** //
Annals of Tourism Research,
109 (2024), doi: 10.1016/j.
annals.2024.103853, str. 1-6.

Sažetak: Existing literature has largely overlooked the relationship between excessive tourism growth and international emigration. This study addresses this gap by analyzing Croatia, a country that experienced a significant population decline—losing 10% of its inhabitants between the 2011 and 2021 censuses—amid rapid and highly seasonal tourism growth. Coastal Croatia, in the later stage of the Tourism Area Life Cycle (TALC), contrasts with Continental Croatia, in its early stage. We first establish a positive association between rising housing prices and emigration across both regions. More critically, we demonstrate that tourism activity correlates with increased emigration in areas experiencing excessive tourism (late TALC stage), while it is negatively associated with emigration in regions with lower tourism levels (early TALC stage). Our findings shed light on the overlooked adverse effects of tourism growth in the later stages of the TALC, emphasizing the need for nuanced approaches to tourism development and public policy.

Nujić, Lidija.

**Gender Differences: Transit
Yachtsmen in Croatia** // Women
in Tourism: Lessons Learned or
Lessons Forgotten? / Marković
Vukadin, Izidora; Krešić, Damir;
Grujo Vrkljan, Sanela (ur.).

Zagreb: Institute for Tourism;
Croatian Academy of Sciences
and Arts, 2024., str. 128-139.

Sažetak: The main objective of the research was to explore the differences between female and male transit yachtsmen in the Republic of Croatia, related to informing about the destination, the reasons for choosing the destination, their perception of the quality of the nautical offer and satisfaction rating, as well as environmental issues. Using the purposive sampling technique, the research method was survey in which respondents were asked questions related to nautical tourism and their experience of the marina. Obtained data was analysed using descriptive statistical procedures. There are certain research limitations: the relevance of the sample with regard to the representation of categories of respondents; the research was conducted exclusively in ACI marinas; short time period of conducting research (summer season) and limited availability of respondents; the gender of the respondents was not controlled. The results confirm that for nautical tourism, the

respondent's gender is not a relevant predictor of satisfaction level and perception of quality offer - when it comes to the specific offer of nautical tourism, both women and men think alike and give evaluations according to the same criteria. However, the differences can be seen in the preferred type of gathering information before arriving at the destination, the way of discovering nautical destinations and the importance of the "Blue Flag" as a determinant for choosing a nautical destination. The results of this research could help tourism managers to develop strategies toward specific wants and needs of male and female transit nautical yachtsmen.

Tokić, Ivo; **Tokić, Ksenija.**

From the Tragic Fates of Women to Tourist Attractions or Heritage Commercialized in Modern Times // Women in

Tourism: Lessons Learned or Lessons Forgotten? / Marković Vukadin, Izidora; Krešić, Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.). Zagreb: Institute for Tourism; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2024., str. 93-100.

Sažetak: Women were a particularly vulnerable group in past times. On the one hand, their material existence was insecure, on the other hand, their social status depended mostly on their family or a man. Additionally, they faced numerous personal limitations due to limited access to education and restrictive societal expectations with few opportunities for social, material, spiritual, or psychological support. Many women managed to cope with these conditions and found their way. However, many couldn't overcome their circumstances and experienced tragic fates. Some of them left a mark in their communities, becoming subjects of local folklore and even legends. Over time, if their stories were recorded in songs or books, they became part of the local cultural heritage preserved, in part, in libraries and museums, passing on to new generations. Some of these memories live on in local toponyms. This study examines three examples of legends or memories of real women in our regions who had unfortunate or tragic destinies. Their fates entered folklore, which is now part of the local cultural heritage and can be used for tourism purposes. These include the persecution of women as witches, suicides due to unhappy love and societal pressures, and the story of a woman who, living in poverty, became a local legend even in her own time in one Croatian tourist destination. The unfortunate lives of these real women, subsequently woven into local folklore and general cultural heritage of these communities, now represent a heritage resource, i. e. tourist attraction, complementing the usual tourist offerings of the places where these women once lived.

Stiperski Matoc, Matea; Stiperski, Zoran; Matoc, Lovro; **Valozić, Luka.**

Life expectancy in relation to societal development level: significant discordant factors

// Central European journal of public health, 32 (2024), 2; doi: 10.21101/cejph.a8162, str. 85-94

Sažetak:

Objectives: The aim of this study is to determine the interdependence between life expectancy and numerous social indicators, i.e., to determine the factors that encourage an increase or decrease in life expectancy. **Methods:** Pearson coefficients as well as linear and logarithmic trends and correlations between the dependent variable of life expectancy and numerous independent variables were calculated and analysed. The calculations were carried out for all countries in the world for which data is available. Based on the strength of the correlations between life expectancy and numerous indicators, we have tried to determine the reasons for the different values of life expectancy in the various countries. **Results:** Important factors for achieving high life expectancy values are economic development and healthcare spending but the spread of "diseases of the modern era", such as obesity or diabetes, have a significant negative impact on life expectancy. Other important limiting factors for life expectancy are large income inequalities, a higher share of private healthcare expenditure in total healthcare expenditure and lower total healthcare expenditure. Less developed societies can significantly increase their life expectancy by providing clean water and safe sanitation and by combating various infectious diseases (especially HIV). **Conclusions:** Life expectancy is a meaningful indicator of the state of social development and accurately reflects the general state of a particular society. It has been shown that GDP per capita (PPP) is a key determinant of life expectancy, while other important factors play the role of a further modifier.

Zovko, Mira.

The role of public policy in accelerating the decarbonisation of the tourism industry // Handbook on Managing Nature-Based Tourism Destinations Amid Climate Change / Mandić, Ante (ur.). Edward Elgar Publishing Ltd., 2024. str. 102-120

Sažetak: Energy plays a central role in all economic activities that support our lives and well-being. Every transformation of this system should be carefully managed, especially complex ones such as decarbonization which stems from the public policy of green growth. It is a key factor for our modern society to tackle the climate crisis and establish a net zero economy by 2050. Namely, decarbonization implies the reduction of carbon dioxide emissions through the use of low-carbon power sources and a corresponding decrease in the use of fossil fuels. Its road map is defined in climate and energy policies in the form of international agreements, treaties, resolutions and concrete rules, including regulations, standards and guidelines adopted by international organizations and governments. Despite the projection of continuous growth, the tourism industry is strongly committed to delivering climate mitigation actions and building climate-resilient tourism. However, its complexity, particularly reflected in the interconnection between different activities and various stakeholders, represents a challenge not only for skillful policy design but also in its concrete implementation and investments. Considering recognized challenges, this chapter seeks to explain the role and the key determinants of public policy that accelerates the low-carbon activities of the tourism industry, with an emphasis on policy mixes. To offer a more comprehensive overview, this paper also considers possible limitations of achieving the deep decarbonization of tourism, taking into account relevant data sources, expert evidence and academic literature, especially the literature that presents constructive criticism.

Zovko, Mira; Zovko, Damjan.

The New Realities of the Tourism Industry in the Era of Global Climate Changes // Tourism in a VUCA World: Managing the Future of Tourism / Islam, Naser Ul; Chaudhary, Manjula; Marković Vukadin, Izidora (ur.). Leeds: Emerald Publishing Limited, doi: 10.1108/978-1-83753-674-020241003, 2024., str. 27-42.

Sažetak: The global energy transition is a process without historical experience that affects all participants in the technological chain of energy management, citizens and business entities. This increasingly dynamic process is aimed at decarbonisation of the entire economy, social stability and human well-being. We are witnessing the rapid development of more energy-efficient technologies, clean energy sources and stricter rules regarding the greenhouse gas (GHG) emissions. The data clearly show changes in the Earth's climate system. Their consequences represent the most urgent threat to the longevity of tourism, which is one of the five most threatened economic sectors. At the same time, tourism continues to have a significant contribution to climate change due to growing GHG emissions, primarily from transport and accommodation facilities. This chapter seeks to provide an overview of the drivers of GHG emissions and societal responses aimed at addressing tourism-related carbon emissions. It also offers an overview of climate and energy public policies and possible solutions towards a net-zero carbon future for the tourism industry. The purpose of this review is to empower tourism practitioners with current knowledge funded in global and European decarbonisation strategies and encourage them to reflect and create a new and more effective solution.

3.2. ZNANSTVENI RADOVI - A2

Kranjčević, Jasenka.

Turistički promet turista iz Austrije i Njemačke na hrvatskom Jadranu između dva svjetska rata // Godišnjak Njemačke zajednice ..., 31, 31, 2024. str. 211-225

Sažetak: U radu se polazi od činjenica da je vrtoglavi razvoj turizma raspadom Austro-Ugarske Monarhije doživio velike promjene u ekonomskom, organizacijskom i vlasničkom smislu te da je između dva svjetska rata hrvatski Jadran podijeljen na dvije države Kraljevinu Italiju i Kraljevinu SHS / Jugoslaviju. Cilj rada je temeljem povijesne komparativne metode iz više izvora prezentirati i analizirati turistički promet turista iz Austrije i Njemačke između dva svjetska rata na prostoru današnjeg hrvatskog Jadrana. Kao izvori korišteni su onodobni dostupni ne baš uvijek vjerodostojni statistički podaci, časopisi te turistički vodiči. U radu se najprije daje prikaz općih turističkih prilika za analizirano područje a zatim se daje prikaz dostupnih podataka o dolascima i noćenjima turista iz Austrije i Njemačke. U zaključku se iznosi podatak kako su turisti iz Austrije i Njemačke bez obzira na sve administrativne postupke novih država gotovo u svim destinacijama ostvarivali najveći broj dolazaka i noćenja.

Barkiđija Sotošek, Marina;

Gračan, Daniela; **Marušić,**

Zrinka; Matoš, Božana; Asić,

Antun; Bukša, Juraj; Horak, Siniša;

Jugović, Alen; Luković, Tihomir.

Osnovne vrste nautičkog turizma // Nautički turizam

Hrvatske / Luković, Tihomir (ur.). Split: Redak, 2024. str. 139-210

Sažetak: Luke nautičkog turizma važan su segment nautičkog turizma Hrvatske. Kao što je na početku navedeno, dinamika promjene legislative i viđenja nautičkog turizma od strane hrvatske državne administracije onemogućili su njihovo korištenje u znanstvene svrhe pa će se i u ovoj knjizi luke nautičkog turizma promatrati znanstveno i stručno, a ne legislativno. Nautički čarter nije originalno hrvatski proizvod ali je, nakon što je Hrvatska postala globalna oaza nautičkog čarter turizma, postao nezaobilazni i sve značajniji segment turističke ponude i potražnje nautičkog turizma. Samim time uzima se za pravo i preuzimanje nazivlja i njihovo integriranje u svakodnevnu komunikaciju. Novije vrijeme obilježeno je potražnjom za putovanjima većih razmjera nego ikad prije u povijesti. Kao odgovor na iznimnu potražnju, turizam postaje važna komponenta nacionalnog gospodarstva mnogih zemalja. Kada je u pitanju nautički turizam, zajedno s poštovanjem koje ljudi iskazuju prema morskom okolišu i lokalnom stanovništvu, ovaj oblik turizma kod turista stvara osjećaj ambivalentnosti.

Barkiđija Sotošek, Marina;

Gračan, Daniela; Marušić, Eli;

Marušić, Zrinka; Anić, Ante;

Asić, Antun; Bartoluci, Mate;

Horak, Siniša; Jugović, Alen;

Kizielewicz, Joanna; Luković,

Tihomir; Peronja, Ivan; Piplica,

Damir; Rončević, Ante; **Sever,**

Ivan; Šerić, Maja; Šoda, Joško;

Vukić, Luka.

Istraživanja vezana za nautički turizam // Nautički turizam

Hrvatske / Luković, Tihomir (ur.). Split: Redak, 2024. str. 211-332

Sažetak: Istraživanje Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj – TOMAS Nautika jedinstveno je longitudinalno istraživanje nautičke turističke potražnje koje Institut za turizam provodi od 2001. godine. Istraživanje je primarno usmjereno na nautičare-jahtaše koji borave na plovnim objektima (motorne jahte, jahte na jedra, brodice i ostalo), vlastitim ili unajmljenim, radi odmora, rekreacije i plovidbe/krstarenja. Do danas je istraživanje provedeno ukupno šest puta (2001., 2004., 2007., 2012., 2017. i 2022. godine) prema istom metodološkom okviru, osiguravajući time usporedbu obilježja nautičke (*jahting*) potražnje u duljem vremenskom razdoblju. Dosadašnja istraživanja TOMAS Nautika provedena su u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom i Ministarstvom turizma i sporta Republike Hrvatske.

Matotek, Leona.

Cikloturizam u Međimurskoj županiji // Geografski horizont, 70 (2024), 1; str. 9-21.

Sažetak: Cikloturizam je rastući i održivi oblik turizma koja se zadnjih godina sve više razvija u Hrvatskoj. Povoljan geografski položaj Međimurske županije i raznolik reljef omogućili su razvoj cikloturizma koji je danas jedan od glavnih oblika turizma u Međimurju. U radu se analizira stanje cikloturizma u Međimurju na temelju terenskog istraživanja s intervjuiranjem i analize sekundarnih izvora. Rezultati istraživanja ukazuju na visoku razinu dostupnosti usluga uz biciklističke rute i njihovu raznovrsnost. Ipak, postoji potreba za unapređenjem kvalitete podloge i povećanjem sigurnosti cikloturističkih staza. Oznaka kvalitete Cyclist Welcome za ugostiteljske i smještajne objekte koji nude sadržaj prilagođen biciklistima značajno poboljšava kvalitetu cikloturističke ponude. Također, manifestacije i popratna biciklistička infrastruktura poput info tabli i bike self servisa pridodaju toj visokoj razini razvijenosti proizvoda. Međutim, vidljivost, promocija i ažuriranje podataka na društvenim mrežama i internetskim stranicama zahtijevaju dodatno poboljšanje. U budućnosti se očekuje intenzivnija promocija cikloturizma Međimurja na domaćem i inozemnom tržištu, kao i daljnji rad na razvoju cikloturističke ponude. Očekuje se da će rezultat toga biti rast broja cikloturista u županiji.

3.3. OSTALI RADOVİ

Kranjčević, Jasenka; Stober, Dina; Lončar Vicković, Sanja.

Torčec - može li specifičan prostorni identitet biti u funkciji turizma? // Drvena arhitektura - suvremene mogućnosti i perspektive dokumentiranja, obnove, korištenja i popularizacije / Lončar, Sanja ; Božić, Nikša (ur.). Krapje: Hrvatska sekcija ECOVAST-a Europskog vijeća za sela i male gradove, 2024., str. 26-27.

Sažetak: Stanovnici sela Torčec zbog specifičnih društveno-ekonomskih, kulturnih i prostornih uvjeta te različitih nepogoda (požar, vlaga) gradili su drvene kukurušnjake (lok. jezik koševu) na javnim površinama nasuprot kuća. Takvim pozicioniranjem i gradnjom većeg broja kukurušnjaka, kao specifične drvene graditeljske baštine, na javnoj površini, naselje karakterizira specifičan kulturno-prostorni identitet koji je u zadnjem desetljeću izložen nestajanju. Projektom se želi ojačati svijest lokalnog stanovništva kao i dionike u turizmu i kulturi o važnosti i unaprjeđivanju specifičnog kulturnog i prostornog identiteta Torčeca te da isti može biti u funkciji održivog razvoja turizma.

Kranjčević, Jasenka.

Planning of rural settlements in Croatia // International Scientific Conference THE 5TH CONGRESS OF SLAVIC GEOGRAPHERS AND ETHNOGRAPHERS Book of Abstracts and Contributed Papers / Milanović Pešić, Ana; Vuksanović-Macura; Zlata et al. (ur.). Beograd: Geographical Institute "Jovan Cvijić" SASA, 2024. doi: 10.46793/CSGE5.63JK, str. 100-100.

Sažetak: Planned rural settlements are a reflection of socio-political, economic and cultural conditions of society. The question arises whether there are planned rural settlements in Croatia and whether there is adequate awareness of the recognition of the spatial structure of the village as part of the spatial identity, i.e. the cultural heritage that is used in the planning of sustainable development and tourism? The research showed that in Croatia there is continuity in the planning of rural settlements, which confirms that rural settlements can be the concern of society, that is, the state. Through the planning of rural settlements, social understanding, scientific achievements, legal system, social relations and numerous other factors are manifested.

Krešić, Damir; Bratić, Vjekoslav;
Mikulić, Josip.

Bigger crowds, worse experience? An exploratory comparison of tourist satisfaction in the competitive environment: the effects of tourism demand seasonality in the Mediterranean destinations // 11th Advances in hospitality and tourism marketing and management: conference proceedings / Gursoy, Dogan; Nunkoo, R.; Kilvanee, Mootooperian (ur.).

University of Mauritius, 2024. str. 231-231

Sažetak: This study aims to analyze whether there are significant differences in sources and levels of tourist satisfaction during the main season versus the off-season in a Mediterranean tourism country with a dominant sun-and-sea product, i.e., Croatia. This study is exploratory in nature but uses data collected as part of the TOMAS 2021 Croatia survey, a large-sample, country-wide and whole-year visitor survey conducted by the Croatian Institute for Tourism – Zagreb for the Ministry of Tourism and Sports. The exploratory analysis focuses on the following research questions: (i) Are there any significant differences regarding satisfaction during and off the main tourist season?; (ii) Do large numbers of tourists and the resulting crowdedness during the main season negatively impact tourist experiences and reflect in satisfaction ratings?; (iii) Which elements of destination supply satisfaction are most affected by seasonality of demand? Elementary statistical procedures are used to analyze the data, i.e., descriptives, significance tests, and correlation analysis.

Marković Vukadin, Izidora;
Borović, Staša; **Mataković,**
Hrvoje.

Raznolikost utjecaja klimatskih promjena na turizam u zaštićenim područjima: primjeri iz Hrvatske // Knjiga sažetaka Zeleni dodir Medvednice – 2. znanstveno – stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem / Popijač, Marina; Petrincec, Branko (ur.). Zagreb: Javna ustanova Park prirode Medvednice; Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, 2024., str. 126-127.

Sažetak: U ovom će se radu analizirati složeni odnos između klimatskih promjena i turizma unutar hrvatskih zaštićenih područja, s fokusom na tri karakteristične regije: Nacionalni park Plitvička jezera, Park prirode Kopački rit i UNESCO-ov globalni geopark Viški arhipelag. Ta ekološki osjetljiva područja suočavaju se s višestrukim izazovima koji proizlaze iz klimatskih promjena, koje na različite načine utječu na prirodne krajolike, hidrologiju, staništa, društvenu koheziju i iskustva posjetitelja. Promjene u obrascima oborina, temperaturnim režimima i ekstremnim vremenskim pojavama izazvane klimatskim promjenama imaju duboke implikacije na ekosustave i bioraznolikost zaštićenih područja. Promjene u hidrološkim obrascima, uključujući promjene u dostupnosti i kvaliteti vode dodatno pogoršavaju ekološku neravnotežu. Degradacija i gubitak staništa prijeti cjelovitosti ekosustava i ugrožava raznoliku floru i faunu koja privlači turiste. Štoviše, društveno tkivo tih regija također je pogođeno jer klimatske promjene mogu poremetiti tradicionalne načine života i kulturne prakse. Povećana je socioekonomska ranjivost, posebice lokalnih zajednica koje ovise o prihodima od turizma. Nadalje promjene u iskustvima posjetitelja kao što su izmijenjeni krajolici, problemi pristupačnosti i sigurnosni problemi predstavljaju dodatne izazove za upravljanje turizmom. Kako bi se sveobuhvatno razumjela ta dinamika, ova studija primjenjuje metodologiju istraživanja temeljenu na razgovorima s upravnim tijelima i pružateljima turističkih usluga u svakom zaštićenom području. Surađujući s ključnim dionicima, cilj je uhvatiti različite perspektive, uvide i iskustva povezana s utjecajima klimatskih promjena na turizam. Kvalitativnom analizom nastoji se razotkriti nijansirani odnos između klimatskih promjena i dinamike turizma te istaknuti i ranjivosti i mogućnosti zaštićenih područja. Nalazi ove studije važni su za informirano donošenje odluka i razvoj adaptivnih strategija. Utvrđivanjem ključnih ranjivosti i prilika, dionici mogu surađivati kako bi poboljšali otpornost zaštićenih područja na klimatske promjene uz promicanje prakse održivog turizma.

3.4. UREDNIČKE KNJIGE

Women in Tourism: Lessons Learned or Lessons Forgotten? / Marković Vukadin, Izidora; Krešić, Damir; Grujo Vrkljan, Sanela (ur.). Zagreb: Institute for Tourism; Croatian Academy of Sciences and Arts, 2024.

Tourism in a VUCA World: Managing the Future of Tourism / Islam, Naser Ul; Chaudhary, Manjula; **Marković Vukadin, Izidora** (ur.). Leeds: Emerald Publishing Limited, doi: 10.1108/978-1-83753-674-020241017, 2024.

Nautical Tourism in Croatia. / Luković, Tihomir; Barkidžija Sotošek, Marina; Gračan, Danijela; Bukša, Juraj; Jugović, Alen; Zec, Damir; Kundih, Branko; Marušić, Eli; Petrinović, Ranka; Mandić, Nikola; Peronja, Ivan; Šoda, Joško; Vukić, Luka; Piplica, Damir; Šerić, Neven; Panžić, Tonči; Milošević- Pujo, Branka; Asić, Antun; Rončević, Ante; Bartoluci, Mato; Padovan, Adriana Vincenca; **Marušić, Zrinka**; Horak, Siniša; **Sever, Ivan**; Matoš, Božana; Anić, Ante; Kizielewicz, Joanna. Split: Redak, Luković, Tihomir (ur.), 2024, autorska knjiga/udžbenik

4 IZDAVAČKE AKTIVNOSTI I BIBLIOTEKA

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Izdavačka djelatnost Instituta za turizam u 2024. godini bila je usmjerena na redovito izdavanje engleskog izdanja znanstvenog časopisa **TOURISM: An International Interdisciplinary Journal**.

Znanstveno-stručni časopis TOURISM drugi je najstariji časopis iz područja turizma na svijetu. Časopis izlazi od 1953. godine, a suradnja sa Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ) vezana uz časopis datira iz devedesetih godina prošlog stoljeća, a formalizirana je Ugovorom o nakladništvu iz 2007. godine. Časopis TOURISM je bio u većinskom vlasništvu Hrvatske turističke zajednice do 2017. godine (51% HTZ i 49% Institut za turizam), a u sufinanciranju je do 2017. godine sudjelovalo i Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U 2018. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja ukida financiranje za sve znanstvene časopise čiji su izdavači ili suizdavači javne ustanove i javna sveučilišta, uključujući i časopis TOURISM. Posljedično, srazmjerno veći dio financijskih obveza se osigurava iz vlastitih sredstava Instituta pa Institut postaje većinskim vlasnikom časopisa (51%).

Uredništvo časopisa (Josip Mikulić, Damir Krešić, Maja Šerić, Renata Tomljenović i Marco Valeri) i tijekom 2024. aktivno je radilo na poboljšanju kvalitete časopisa, što je zbog velikog broja međunarodnih časopisa u svijetu sve složeniji zadatak. Časopis uživa vrlo dobru reputaciju na nacionalnoj razini, gdje se u području društvenih znanosti nalazi u 10% najkvalitetnijih časopisa prema mjerilima Ministarstva znanosti i obrazovanja, dok je sve prepoznatljiviji i na međunarodnoj razini, gdje ga prema različitim kriterijima svrstavaju među prvih 20-30 najcjenjenijih časopisa u svijetu u području turizma. Časopis TOURISM jedan je od malobrojnih domaćih časopisa iz područja društvenih znanosti koji je referiran u obje najprestižnije citatne baze, tj. Web of Science (WOS-ESCI) te Scopus, dok se časopis u 2024. godini ukupno referirao u 10 međunarodnih baza te u domaćoj bazi HRČAK. Zbog sve većeg interesa autora iz inozemstva za objavljivanjem radova u časopisu, što je prouzročilo značajan porast potrebnog angažmana oko uređivanja, dotadašnji sustav za zaprimanje i uređivanje radova zamijenjen je novim ScholarOne sustavom (Clarivate Analytics), kojega koriste najprestižniji znanstveni časopisi na svijetu.

U 2024. godini zaprimljeno je 316 novih radova (3.12.2024.), što je na razini nekih od vodećih časopisa iz područja turizma u svijetu. U zadnjih nekoliko godina porastao je i broj članaka koji su nakon provedenog recenzentskog postupka odbijeni za objavu, pri čemu je omjer objavljenih i zaprimljenih radova u godini bio 15%. Porast zaprimljenih i odbijenih radova znatno povećava opseg potrebnog uredničkog rada, ali istodobno se časopis približava brojkama koje ostvaruju i drugi relevantni znanstveni časopisi u svijetu. Treba naglasiti da je časopis od 2021. godine uvršten u dvije kategorije Scopus citatne baze. Pored kategorije *Tourism, Leisure and Hospitality Management*, časopis se od 2021. rangira i u kategoriji *Geography, planning & development*. Svi pokazatelji bibliografske metrike u zadnjih nekoliko godina imaju trend porasta, što se može vidjeti i iz donjih pokazatelja.

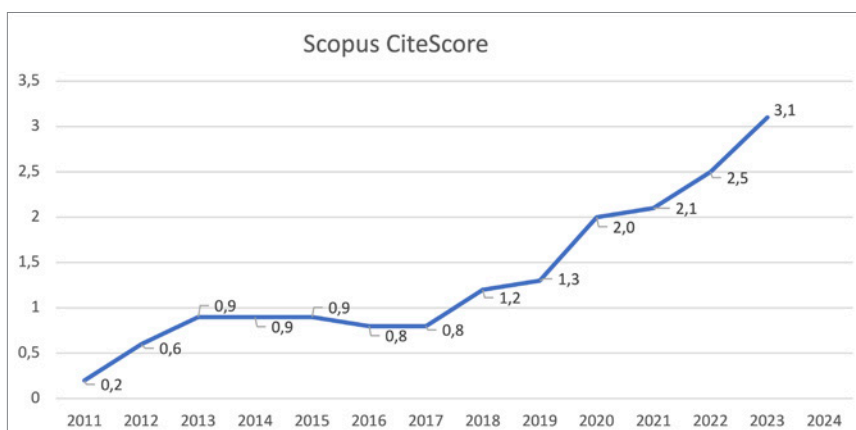
Od 2022. nakladnik Institut za turizam postao je članom Crossrefa posredništvom Hrvatskog ureda za DOI.

Tablica 1. Rangiranje časopisa Tourism prema Scopus CiteScore pokazatelju

Godina	CiteScore	Category rank (Tourism, leisure & hospitality management)	Category rank (Geography, planning & development)	Ranked top%
2011.	0,2	65/68	-	95,59%
2012.	0,6	56/75	-	74,67%
2013.	0,9	51/81	-	62,96%
2014.	0,9	61/82	-	74,39%
2015.	0,9	64/82	-	78,05%
2016.	0,8	69/89	-	77,53%
2017.	0,8	71/100	-	71,00%
2018.	1,2	68/103	-	66,02%
2019.	1,3	76/119	-	63,87%
2020.	2,1	66/120	273/704	55%/39%
2021.	2,1	82/137	300/747	59%/40%
2022.	2,5	83/141	308/779	59%/40%
2023.	3,1	80/146	292/821	55%/36%

Izvor: Scopus

Grafikon 1. Rangiranje časopisa Tourism prema Scopus CiteScore pokazatelju

Izvor: Scopus

U Tablici 1. i Grafikonu 1. prikazan je rang časopisa *Tourism: An International Interdisciplinary Journal* u dvije spomenute kategorije prema citatnoj bazi Scopus. Vidljiv je trend rasta kroz cijelo promatrano razdoblje, pri čemu od 2017. godine dolazi do ubrzanog rasta. Pritom, od 2021. godine, časopis prvi puta postiže rang u drugom kvartilu. Pokazatelj CiteScore računa se kao broj citata objavljenih radova u protekle četiri godine, podijeljeno s brojem radova objavljenih u istom razdoblju.

Tablica 2. Statistika zaprimljenih radova

Godina	Broj novih radova	Broj svih radova	Desk-rejection	% Deskrejekt	Broj objavljenih radova
2018.	115	-	41	35,65%	32
2019.	163	-	60	36,81%	34
2020.	256	333	134	51,34%	35
2021.	212	312	93	43,87%	40
2022.	176	262	98	55,68%	48
2023.	220	329	108	49,09%	49
2024*	316	443	213	67,41%	50

Izvor: Interna evidencija i Clarivate Scholarone sustav; *statistika na dan 3.12.2024.

Podaci o zaprimljenim i procesuiranim radovima u zadnje četiri godine pokazuju značajno povećanje interesa za časopis što se ogleda u porastu broja zaprimljenih rukopisa, pri čemu su najveći brojevi postignuti u 2020. godini, kada su slična iskustva imali i drugi časopisi zbog povećanog broja radova na temu COVID pandemije i turizma, te u 2024. godini, kada je po prvi puta zaprimljeno više od 300 novih rukopisa u jednoj godini. U usporedbi s 2018. godinom, broj zaprimljenih radova u 2024. godini je veći za 175%. Broj ukupno zaprimljenih radova (originalni radovi i revidirani radovi u postupku recenzije) je 443 (neki radovi koji su zaprimljeni u 2024. godini još uvijek su u postupku dorade i recenzije; stanje na dan 3.12.2024.).

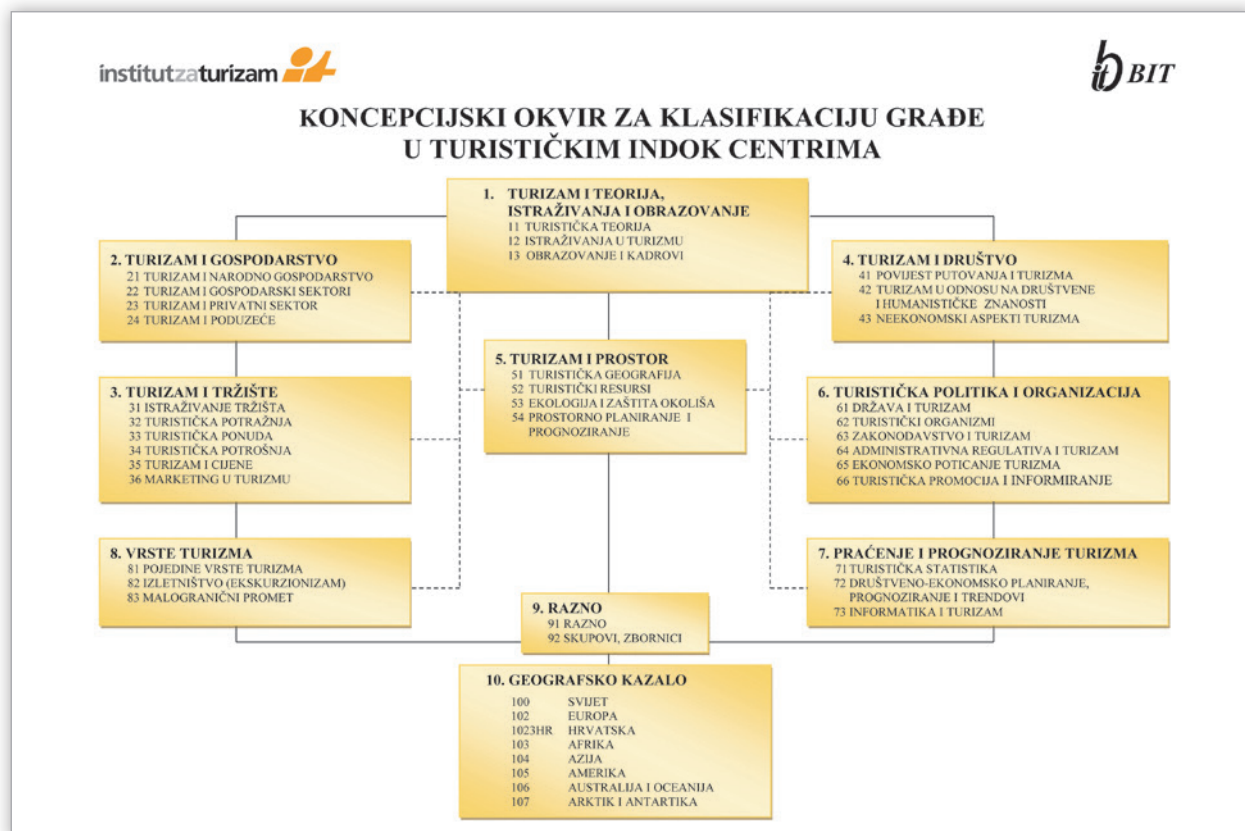
BIBLIOTEKA INSTITUTA ZA TURIZAM

U sastavu Instituta za turizam djeluje Biblioteka Instituta za turizam (BIT) kao informacijska i teorijska podrška interdisciplinarnom pristupu istraživanja fenomena turizma. Osim bibliotečnih djelatnosti u užem smislu, BIT obavlja čitav niz djelatnosti. U to ulazi dokumentacijska djelatnost, odnosno briga o evidentiranju, obradi i pohrani produkata IT-a poput studija i drugih radova suradnika IT-a, informacijsko-referalna djelatnost što se odnosi na aktivan rad sa suradnicima IT-a i vanjskim korisnicima, pretraživanje i pomoć u pronalaženju informacija, retrospektivna pretraživanja, selektivna diseminacija informacija te sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti matične ustanove.

Istraživačka i znanstvena djelatnost podrazumijeva rad na dugoročnim projektima izgradnje specijaliziranog centra / portala za turizam te istraživanje i objavljivanje znanstvenih radova na temu uloge knjižnica u turizmu. U BIT-u se sustavno radi na izgradnji međunarodno relevantne jedinstvene bibliografske baze podataka. Pri tome se koristi specijalna klasifikacijska shema za turizam - KST koja je osmišljena u Institutu za turizam, a koja odražava znanstveni pristup izučavanju fenomena turizma. Projekt uvrštavanja digitalnog oblika studija Instituta za turizam u DABAR, Digitalni akademski arhiv i repozitorij, koji je započet 2021. godine nastavlja se i ove godine.

Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 24 jedinica omeđenih publikacija, 20 naslova periodike te 7 novih naslova Zbirke studija Instituta za turizam. Provedena je djelomična revizija kojom je prilikom otkopano 564 svezaka knjižnične građe. Na kraju 2024. godine bibliografska baza Biblioteke Instituta za turizam broji više od 37.400 bibliografskih zapisa.

5 PROJEKTI ZA JAVNI SEKTOR I TURISTIČKO GOSPODARSTVO

Institut za turizam je u 2024. godini izradio niz različitih projekata, najčešće planskih i razvojnih dokumenata za javni sektor i turističko gospodarstvo važnih na međunarodnoj, nacionalnoj kao i na regionalnoj i lokalnoj razini.

Na regionalnoj i lokalnoj razini nastavljena je suradnja sa županijskim i lokalnim turističkim zajednicama u izradi planskih, strateških dokumenata razvoja turizma, uz nekoliko specifičnih projekata kojima se ostvaruje razvoj nekog određenog turističkog proizvoda. Navedenim projektima Institut za turizam **ostvaruje svoj strateški cilj – znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora.**

Također je potrebno naglasiti da je Institut za turizam u 2024. godini završio 12 projekata za javni sektor i turističko gospodarstvo.

LISTA PROJEKATA ZAVRŠENIH U 2024. GODINI

Usuglašavanje Studije nosivog kapaciteta Grada Splita i izrade Akcijskog plana

Voditelj:
Neven Ivandić

Cilj projekta je uspostavljanje široko prihvaćenog okvira za učinkovito donošenje odluka i praćenje učinaka mjera turističke politike vezane uz turistički nosivi kapacitet.

Na temelju dubinske analize dokumenta Studija turističkog nosivog kapaciteta grada Splita provedene su strateške radionice s više skupina dionika u dva kruga. U prvom krugu definirani su standardi za pojedine pokazatelje nosivosti. Nakon izrade prijedloga akcijskog plana upravljanja turističkim nosivim kapacitetom u drugom krugu, radionica je usuglašena konačna verzija akcijskog plana.

Strategija turizma Šibensko-kninske županije do 2030. godine

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

U studiji se polazi od obilježja Šibensko-kninske županije što uključuje značajke prostora i klime, demografskih kretanja, prometne i komunalne infrastrukture. Potom su analizirana obilježja turističkog sektora što obuhvaća analizu turističkih resursa i atrakcija, dionika i planske dokumentacije. Napravljena je posebna analiza izgrađenosti prostora u smislu pritiska turističkih smještajnih kapaciteta na prostor. Slijedi analiza turističkog tržišta te SWOT analiza. Strategijom su obuhvaćena načela razvoja, vizija i strateški ciljevi. U koncepciji turističkog razvoja dan je koncept brenda, opisani su turistički proizvodi te prostorna i programska koncepcija. Plan aktivnosti za operacionalizaciju strategije obuhvaća projekte u četiri područja: unapređenja javne komunalne infrastrukture, povećanja turističke potrošnje i prihoda od turizma, unapređenje tržišne komunikacije i prodaje te unapređenje upravljanja turističkim razvojem.

Sudjelovanje u "Maloj školi turizma" u Omišu, 22.3.2024. s prezentacijom rezultata istraživanja TOMAS Omiš 2023. i osvrtom na ostala TOMAS istraživanja

Voditelj:
Zrinka Marušić

U okviru programa edukacija i radionica za dionike u turizmu pod nazivom OMIŠ EDU FREI, u organizaciji Turističke zajednice Grada Omiša, održano je predavanje na temu "Stavovi i potrošnja turista u Gradu Omišu u 2023. godini". Prikazani su rezultati istraživanja TOMAS Omiš koje je provedeno tijekom četiri ljetna mjeseca 2023. godine. Naglašeni su ciljevi i koristi istraživanja obilježja turističke potražnje te kako rezultate istraživanja iskoristiti za prilagodbu turističke ponude promjenama turističke potražnje. Obilježja turističke potražnje u Omišu u 2023. godini uspoređena su s rezultatima istraživanja koja su provedena prethodnih godina te s rezultatima istraživanja na razini Splitsko-dalmatinske županije i Splitske rivijere (TOMAS Hrvatska 2022./2023.). Predavanje je održano 22.3.2024.

**Obrada podataka istraživanja
TOMAS Hrvatska 2022./2023.
za Međimursku županiju**

Voditelj:
Zrinka Marušić

Istraživanje stavova i potrošnje turista u Hrvatskoj (TOMAS Hrvatska 2022./2023.) provedeno je na području cijele Hrvatske od lipnja 2022. do lipnja 2023. godine. Radi se o kvantitativnom, primarnom istraživanju provedenom na uzorku od 14.632 ispitanika/turista u hotelima, hostelima, kampovima i obiteljskom smještaju u 148 mjesta diljem Hrvatske. Rezultati istraživanja reprezentativni su za turističku potražnju u Hrvatskoj na razini regije, sezone, vrste objekta i zemlje porijekla turista. Rezultati su tiskani u istoimenoj knjizi dostupnoj na sljedećem linku: <http://www.iztg.hr/hr/projekti/tomas-istrazivanja/>.

U ovom su projektu analizirani podaci prikupljeni od turista na području Međimurske županije. Uzorak je iznosio 487 ispitanika-turista, a u izvještaju su prikazani rezultati istraživanja za Županiju prema vrsti smještaja, glavnim zemljama porijekla turista i sezonama. Analizirane su i promjene turističke potražnje u Županiji u odnosu na 2019. godinu.

**Akcijski plan razvoja turizma
u Dalmatinskoj zagori -
splitskom zaleđu**

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt u uvodnom dijelu sadrži SWOT analizu, viziju i ciljeve te načela razvoja koja su zadana u razvojnoj strategiji. Potom se sukladno tome detaljno razrađuju i opisuju aktivnosti u okviru četiri glavna cilja: oblikovanje okruženja prikladnog za održivi razvoj turizma, razvoja autentičnih i inovativnih turističkih proizvoda, unapređenje sustava upravljanja turističkim razvojem destinacije te jačanje prepoznatljivosti destinacije na tržištu. Slijedi poglavlje o praćenju i evaluaciju gdje su definirani indikatori praćenja te načini izvještavanja.

**Moderiranje i organizacija
- okrugli stol 18. Kongres
hrvatskog kampinga u
Termama Tuhelj**

Voditelj:
Sanela Grujo Vrkljan

12.11.2024. u Termama Tuhelj održan je okrugli stol "Iza scene: Budućnost turizma i kampinga u izazovnom okruženju nakon svečanog otvaranja 18. Kongresa hrvatskog kampinga. U okruglom stolu su sudjelovali sljedeći panelisti: Veljko Ostojić (KUH/HUT), Ivan Güttler (Državni hidrometeorološki zavod), Branimir Farkaš (Hrvatska radiotelevizija, RH diplomat), Silvije Novak (Studio 3LHD) te Sanela Grujo Vrkljan (Institut za turizam) kao panelistica i moderatorica panela. Projekt je uključivao dogovor i koordinaciju s panelistima te kreiranje sadržaja panela, kao i moderiranje panelom. Cilj panela je bio sudionicima kongresa pružiti širi uvid u čimbenike okruženja kampinga i turizma na europskoj i globalnoj razini, uključivo klimatske promjene, geopolitičku sigurnost, gospodarsku sigurnost, zdravstvenu sigurnost, radnu snagu, tehnologiju, prostorna planiranja i arhitektonska rješenja, smještajne kapacitete, održivost destinacije i drugo. U publici je bilo preko 300 sudionika kongresa.

**Analiza domaće turističke
potražnje u Splitsko-
dalmatinskoj županiji u
2023./2024. godini**

Voditelj:
Zrinka Marušić

U projektu se, temeljeći se na sekundarnim izvorima podataka, detaljno analiziraju veličina i obilježja domaće turističke potražnje na razini cijele Hrvatske, pružajući uvid u broj putovanja, višednevnih i jednodnevnih, i noćenja ostvarenih u komercijalnim i nekomercijalnim oblicima smještaja prema regijama, tipovima smještaja i sezonama. Slijedeći isti metodološki obrazac, analiziraju se veličina i obilježja domaće turističke potražnje Splitsko-dalmatinske županije. Primarna kvantitativna istraživanja provedena na populaciji stanovnika Hrvatske koji su odlazili na privatna putovanja izvan glavne ljetne sezone (na uzorku od 641 ispitanika) te na populaciji stanovnika koji su u županiju putovali isključivo u dva vršna ljetna mjeseca (na uzorku od 159 ispitanika) temelj su za analizu posebnosti putovanja u županiji izvan glavne ljetne sezone u usporedbi s ljetnom sezonom. Analiza potencijala domaćeg tržišta za putovanja u županiju temeljena je na tri fokus grupe provedene sa stanovnicima Hrvatske koji su u posljednje dvije godine bile na privatnom putovanju s barem jednim noćenjem, od kojih je polovica posjetila, a polovica nije posjetila Splitsko-dalmatinsku županiju te na kvantitativnom

istraživanju stavova i motivacije domaćih turista koji od siječnja 2023. do lipnja 2024. godine nisu bili na privatnom putovanju u Splitsko-dalmatinskoj županiji (na uzorku od 401 ispitanika). Provedeno je i kvalitativno istraživanje organizatora putovanja s ciljem analize ponude turističkih agencija koje posluju u Hrvatskoj i organiziraju izlete u Splitsko-dalmatinsku županiju, s posebnim naglaskom na poticanje domaće potražnje tijekom predsezona i posezone. Analizirana su i strana iskustva i prakse usmjerene na poticanje domaćeg turizma, s ciljem identifikacije strategija koje bi mogle biti primjenjive u lokalnom kontekstu. Konačno, dane su i preporuke kako bi se potaknula veća potražnja domaćih posjetitelja za Splitsko-dalmatinskom županijom, posebno tijekom razdoblja izvan glavne turističke sezone.

Obrada i statistička analiza podataka istraživanja angažiranosti zaposlenika (IAZ) u poduzeću Maistra Hospitality Group u 2024. godini (2024. MHG IAZ - MAISTRA)

Voditelj:
Zrinka Marušić

Poduzeće Maistra Hospitality Group provelo je u 2024. godini istraživanje angažiranosti/ zadovoljstva svojih zaposlenika. Za prikupljanje podataka korišten je upitnik kao instrument istraživanja. Ocjenjivalo se ukupno 49 elemenata zadovoljstva zaposlenika. Elementi su ocjenjivani na ljestvici od 1 do 7 (1- uopće se ne slažem, 7-potpuno se slažem). Elementi zadovoljstva grupirani su na upitniku u 12 dimenzija/grupa. Populaciju su činili svi zaposlenici koji su u vrijeme provođenja istraživanja aktivno radili. Analiza je rađena na 4.130 upitnika. Analizirana je korelacija pojedinih dimenzija i elemenata zadovoljstva, izračunat je koeficijent Cronbach alfa te je provedena faktorska analiza. Izračunat je leadership indeks i uspoređen s vrijednostima prethodnih godina.

Strateške smjernice za razvoj turizma u gradu Osijeku

Voditelj:
Snježana Boranić Živoder

Projekt je obuhvatio analizu osnovnih obilježja grada Osijeka i obilježja turističkih kretanja, uključujući analizu smještajnih kapaciteta, turističke potražnje i resursa i atrakcija te trendova na turističkom tržištu. Rezultati analiza rezimirani su u SWOT matrici. Slijede strateške smjernice za razvoj turizma i smjernice turističkog marketinga. Projekt završava planom aktivnosti u kojem su navedeni projekti u domeni stvaranja poticajnog okruženja, unapređenja turističkih proizvoda, komunikacije s tržištem i upravljanja destinacijom. Za potrebe projekta provedeno su dvije strateške radionice s dionicima. U dokumentu su obrađene teme koje daju kvalitetne informacije za izradu Plana upravljanja destinacijom.

Provedba revizije Plana upravljanja kulturnom baštinom za tvrđavu Sv. Nikole

Voditelj:
Renata Tomljenović

U sklopu revizije plana upravljanja provedena je evaluacija provedbe planiranih aktivnosti, posebice u odnosu na predviđena i raspoloživa financijska sredstva kao i prilagodba plana novonastalim okolnostima kako bi se osiguralo adekvatno financiranje ključnih aktivnosti za obnovu i promociju tvrđave sv. Nikole. Petogodišnje razdoblje dovoljan je vremenski raspon za sagledavanje dinamike provedbe planiranih aktivnosti kao i pravovremeno reagiranje na promjene u okruženju, planske i regulatorne promjene te promjene u lokalnoj zajednici koje bi mogle imati utjecaj na upravljanje tvrđavom i kontaktnom zonom. U tom kontekstu, provedeno je ažuriranje postojećeg stanja te SWOT analize, provjera definiranog razvojnog koncepta te revidiranje akcijskog plana kao bi i nadalje služio kao operativni alat za pravilno i učinkovito upravljanje tvrđavom sv. Nikole, odnosno za provedbu definirane strategije vođene prvenstveno očuvanjem i zaštitom izuzetne vrijednosti ovog kulturnog dobra na temelju koje je lokalitet uvršten na listu te zadovoljiti interese i očekivanja raznih dionika.

Izrada SWOT analize za područje grada Dubrovnika

Voditelj:
Izidora Marković Vukadin

Svaka SWOT analiza procjenjuje snage, slabosti, prilike i prijetnje povezane s turističkim krajolikom u ovim regijama, s posebnim naglaskom na otpornost, kulturnu baštinu i ekološku održivost. Analizom evolucije pravnih i političkih okvira, uključujući međunarodne utjecaje i lokalne strategije prilagodbe, ove analize pružaju sveobuhvatno razumijevanje trenutnog stanja i predviđenih regulatornih promjena koje utječu na turizam.

Analiza pokriva tri glavna područja:

Pravni i politički okviri, koji se fokusiraju na učinkovitost postojećih zakona i politika za promicanje održivog turizma i prilagodbe klimatskim promjenama;

Strategije i akcijski planovi, koji procjenjuju praktičnu provedbu mjera usmjerenih na otpornost na klimatske promjene, urbanističko planiranje i zaštitu baštine;

Povezanosti između turizma, očuvanja okoliša i urbanog razvoja, ističući sinergije koje bi mogle potaknuti održivi rast.

Podaci su prikupljeni pregledom dokumenata, intervjuima s ključnim donositeljima odluka i promatračkim studijama, što omogućava detaljnu procjenu praksi na terenu. SWOT okvir identificira ključne snage, uključujući uspostavljene pravne zaštite i snažnu suradnju dionika, dok se bavi slabostima poput ograničenih financijskih sredstava i infrastrukturnih nedostataka. Prilike uključuju usklađivanje regionalnih politika s EU standardima, korištenje pametnih tehnologija i diversifikaciju turizma radi ublažavanja sezonskog opterećenja. Međutim, vanjske prijetnje, poput klimatskih promjena, regulatorne fragmentacije i globalnih turističkih pritisaka, predstavljaju značajne izazove.

SWOT analiza u ovom dokumentu pruža praktične uvide za svaku regiju, opremajući dionike strategijama za jačanje otpornosti, zaštitu baštine i podršku održivom turizmu. Poticanjem okruženja koje je pogodno za dugoročnu održivost, projekt pomaže ovim regijama da uravnoteže rast turizma s očuvanjem kulturnih i ekoloških vrijednosti.

Analiza strukture turističkih izdataka na uslugu kupnje u trgovinama iz istraživanja TOMAS Hrvatska 2022./2023.

Voditelj:
Zrinka Marušić

U istraživanju TOMAS Hrvatska 2022./2023. prosječni dnevni turistički izdaci tijekom boravka u destinaciji prikazani su prema glavnim vrstama usluga (usluga smještaja s povezanom hranom u okviru smještaja, usluga hrane i pića u restoranima i barovima, usluge trgovine, usluge kulture i zabave, usluge sporta i rekreacije, izleti, usluge lokalnog prijevoza te ostale usluge). U ovom projektu su dodatno analizirani turistički izdaci za potrebe Kauflanda Hrvatska k.d. Dodatna analiza uključila je analizu strukture izdataka na uslugu trgovine. Naime, u istraživanju TOMAS Hrvatska 2022./2023. od ispitanika/turista se prikupljaju sljedeći podaci koji se odnose na kupnju odnosno na uslugu trgovine: 1. izdaci za kupnju hrane i pića u trgovini, 2. izdaci za kupnju odjeće i obuće te 3. ostali izdaci za kupnju (suveniri, cigarete, knjige i sl.). Izdaci na uslugu trgovine, ukupno i prema strukturi, analizirani su prema regijama, posebno za razdoblje sezone i izvansezonsko razdoblje, te prema vrsti smještaja. Cjeloviti rezultati su dati u Excel datoteci.

6 AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANSTVENOG RADA

Jedan od strateških ciljeva Instituta za turizam je **znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a ostvaruje se različitim **aktivnostima popularizacije znanstvenog rada**.

Institut kontinuirano povećava broj aktivnosti kojima na različit način popularizira istraživački i znanstveni rad i kojima rezultate tog rada prenosi općoj i stručnoj javnosti.

U 2024. godini održano je 45 različitih događanja popularizacije znanosti (prezentacije, radionice, okrugli stolovi i predavanja) i priređene su 3 izložbe. Znanstvenici Instituta za turizam prisustvovali su na 33 konferencije, na kojima su prezentirali svoje radove, a putem medija obračali su se javnosti (33 nastupa na TV-u i u radijskim emisijama), te 48 članaka u tisku objavljeno je uz korištenje rezultata istraživačkog tima Instituta. Održane su 4 Rasprave o turizmu i 8 sudjelovanja u radnim skupinama. Ukupno je zabilježeno 174 aktivnosti.

“DABAR - DIGITALNI REPOZITORIJ INSTITUTA ZA TURIZAM”

Institut za turizam je, s ciljem očuvanja vrijedne bibliografske građe nastale od njegovog osnivanja 1959. godine pa do danas, pokrenuo proces digitalizacije vlastite znanstveno-istraživačke i stručne produkcije. Repozitorij sadrži brojne korisne i zanimljive dokumente, koji osim znanstvene i stručne važnosti imaju i arhivski značaj jer svjedoče o važnoj ulozi Instituta u najvažnijim razvojnim procesima hrvatskog turizma u zadnjih šest desetljeća.

Digitalni sadržaj dostupan je na poveznici: <https://repozitorij.iztg.hr/>

Sudjelovanje na konferencijama/skupovima

- Renata Tomljenović** je održala prezentaciju na temu “Istraživanje obiteljskog smještaja u Splitsko-dalmatinskoj županiji”. na 3. Kongresu obiteljskog smještaja. Split, 14.3.2024.
 - Renata Tomljenović** je sudjelovala u sklopu Interreg Europe Policy Learning Platforme u stručnoj evaluaciji (*peer review*) projekta usredotočenog na revitalizaciju povijesnih mreža utvrda Antwerpena i okolice. Ova inicijativa istražila je strategije za očuvanje i ponovnu upotrebu ovih značajnih kulturnih dobara s ciljem poticanja održivog turizma, jačanja lokalnih gospodarstava i unapređenja prekogranične suradnje. Rasprave su se fokusirale na primjere dobre prakse i inovativne pristupe za upravljanje i promociju fortifikacijskih pojaseva kao baštinskih lokaliteta i središta zajednica, potičući suradnju među europskim regijama. Interreg Europe Policy Learning Platform je inicijativa koja pruža prostor za razmjenu znanja i najboljih praksi među europskim regijama. Cilj platforme je podržati donositelje politika u pronalaženju rješenja za zajedničke regionalne izazove kroz suradnju, stručne preglede i učenje od drugih regija. Antwerpen/Belgija, 19.3.2024.
 - Renata Tomljenović** je sudjelovala na konferenciji Interreg Europe - Europe, let's cooperate 2023 u svojstvu savjetodavnog partnera projekta REWARD. Konferencija okuplja stručnjake, donositelje politika i sudionike projekata iz cijele Europe, a posvećena je razmjeni iskustava i pronalaženju zajedničkih rješenja za regionalne izazove te promicanju suradnje među europskim regijama. Tijekom konferencije predstavljeni su primjeri uspješnih projekata financiranih kroz Interreg Europe, uz fokus na održivi razvoj, inovacije i konkurentnost. Pružene su i prilike za umrežavanje i razvoj novih ideja za buduće suradničke inicijative, s praktičnim savjetima o upravljanju EU projektima i korištenju dostupnih fondova. Antwerpen/Belgija, 20. – 21.3.2024.
 - Ivan Sever** je predstavio rezultate istraživanja Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. na VIII. redovnoj sjednici Skupštine Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije, s naglaskom na obilježja turističke potražnje u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Članovi skupštine i ostali dionici upoznati su s promjenama u obilježjima turističke potražnje na području Županije, a koje ukazuju na rast kupovne moći gostiju i njihovog zadovoljstva turističkom ponudom, uz izrazit rast potrošnje. Split, 25.3.2024.
 - Nora Mustać** je sudjelovala na 6. Međunarodnom kongresu ruralnog turizma uz prezentaciju rada (u koautorstvu s **Jasenkom Kranjčević**): “The challenges of branding a rural tourism destination in Croatia using traditional rural motifs”. Split, 10. - 13.4.2023.
- Ives Vodanović Lukić**, sudjelovala je na 6. Međunarodnom kongresu ruralnog turizma: Izlaganje s naslovom “Festival visitors’ experience and satisfaction: The case of Ogulin Fairy Tale Festival”, Split, 11.4.2024.

Jasenska Kranjčević je sudjelovala na 6. Međunarodni kongres o ruralnom turizmu s radom "Mapping chardaks in settlements along the drava and danube rivers" (u koautorstvu sa Sanjom Lončar-Vicković i Dinom Stober). Split, 10. - 13.4.2024.

Sanela Grujo Vrkljan, Zrinka Marušić i Renata Tomljenović sudjelovale su na 6. Međunarodnom kongresu o ruralnom turizmu s radom na temu: "Attitudes and Preferences of rural tourists in Croatia – comparison of Coastal and In-land Rural Areas", Split, 10. - 13.4.2024.

6. **Neven Ivandić, Damir Krešić i Zrinka Marušić** održali su prezentaciju pod nazivom: "Measuring the Sustainability of Tourism in Croatia" na sastanku čelnika i stručnjaka nacionalnih statističkih ureda Cipra, Grčke, Malte i Hrvatske na temu daljnjeg razvoja statistike turizma, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 24.4.2024.
7. **Nora Mustać** je sudjelovala na 3rd Workshop on the Comparative Economics of South East Europe uz prezentaciju rada: "The role of tourism in new perspectives of growth in SEE", Beograd, 24.-26.4.2024.
8. **Neven Ivandić** je održao on-line prezentaciju rada Households: The Missing Link Between the Tourism Satellite Account (TSA) and the System of Environmental-Economic Accounting (SEEA) na konferenciji u organizaciji Međunarodnog udruženja za ekonomiku turizma [IATE] održanoj na Rosen College of Hospitality Management, University of Central Florida, 22.5.2024.
9. **Jasenska Kranjčević, Izidora Marković Vukadin i Snježana Boranić Živoder** sudjelovale su na Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji "Hand in Hand (HiH): Active Leisure, Healthy Lifestyles and Sports Tourism" u organizaciji Fakulteta za turizam, Sveučilište u Mariboru. Tom prigodom prezentirana su dva znanstvena rada:

Jasenska Kranjčević, Izidora Marković Vukadin i Diana Baus na temu: "Traditional Sport Games in Croatia: Innovative Approaches to Creative Heritage Tourism Interpretation", prezentiran je za potrebe Internog znanstvenog projekta Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske – AKULTUR;

Izidora Marković Vukadin, Snježana Boranić Živoder i Nora Mustać na temu: "Unlocking Active Tourism Engagement: Leveraging Behavioural Science in Interpretation Strategies", za potrebe Internog znanstvenog projekta Bihevioralne znanosti u funkciji upravljanja turizmom s ciljem održivog razvoja. Čatež, 27.5.2024.
10. **Neven Ivandić**, moderator II. tematskog bloka: Kulturna baština i tragedija zajedničkog dobra na Znanstveno-stručnom kolokviju "TURIZAM, JAVNO I ZAJEDNIČKO DOBRO: otvorena pitanja korištenja i upravljanja javnim prostorima" u organizaciji Znanstvenog vijeća za turizam i prostor HAZU i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. **Neven Ivandić** je i koautor rada koji je prezentirala Lidija Petrić: Jahtaški turizam - postoje li granice rasta? Split, 10.6.2024.

Ivan Sever i Hrvoje Carić sudjelovali su na Znanstveno-stručnom kolokviju "Turizam, javno i zajedničko dobro: otvorena pitanja korištenja i upravljanja javnim prostorima", u organizaciji Znanstvenog vijeća za turizam i prostor Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Kolokvij je održan na Ekonomskom fakultetu u Splitu, a **Ivan Sever** prezentirao je rad pod nazivom "Turističko zoniranje kao bitan faktor u analizi stavova lokalnog stanovništva prema turizmu". Split, 10.6.2024.
11. **Snježana Boranić Živoder i Nora Mustać** sudjelovale su na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji Consumer Behaviour in Tourism s radom: "Applications of Behavioural Economics in Tourism: Insights and Policy Consideration from Croatia", Breda/Nizozemska, 24.6.2024.
12. **Damir Krešić** je sudjelovao na međunarodnoj znanstvenoj konferenciji pod nazivom "11th Advances in Hospitality and Tourism Marketing and Management (AHTMM)". Na konferenciji je prezentiran rad pod nazivom "Bigger crowds, worse experience? An exploratory comparison of tourist satisfaction subject to strong seasonal demand fluctuations in a mediterranean destination" (autori: **Damir Krešić**, Vjekoslav Bratić i **Josip Mikulić**). Konferencija se održala na Mauricijusu, u organizaciji Washington State University i University of Mauritius, 15. - 19.7.2024.
13. **Ivan Sever i Neven Ivandić** sudjelovali su na 63. Međunarodnom kongresu Europskog udruženja za regionalna istraživanja (European Regional Science Association). Kongres je održan u gradu Angra do Heroísmo na portugalskom otoku Terceira, od 26. do 30. kolovoza 2024. godine. **Ivan Sever** je prezentirao znanstveni rad pod nazivom "From thresholds to risk factors: Prioritization of socio-economic risks to sustainable tourism development", koji je rezultat istraživanja provedenog u suradnji s Anom Perišić i **Nevenom Ivandićem**, koji su također koautori na radu. Rad je predstavljen na raspravi o prekomjernom turizmu (tematski blok G35: Tourism and Overtourism Issues).

Neven Ivandić je prezentirao znanstveni rad pod nazivom "The concept of the usual environment in nautical tourism: Is there a need to improve the methodological framework to assess the socio-economic impacts of nautical tourism?",

u koautorstvu sa **Zrinkom Marušić**. Rad je predstavljen na raspravi o ekonomskim učincima turizma (tematski blok S41. Assessing the economic impacts of tourism). Agra do Heroísmo, Portugal, 26.8.2024.

14. **Jasenka Kranjčević**. U sklopu Internog znanstvenog projekta Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske - AKULTUR prezentiran je rad **Jasenke Kranjčević** i Amira Muzura "Brestovac kao kulturno turistički potencijal" na 2. Znanstveno-stručnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem "Zeleni dodir Medvednice". Zagreb, 5.9.2024.
15. **Izidora Marković Vukadin** i **Hrvoje Mataković** održali su prezentaciju na konferenciji Zeleni dodir Medvednice, Zagreb, 5.9.2024.
16. **Leona Matotek** sudjelovala je na 6. Kongres geografa Bosne i Hercegovine s radom: "Samostalne žene putnice - Motivacije i izazovi", Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 19. - 21.9.2024.
17. Povodom 65 godina Instituta za turizam organiziran je znanstveno-stručni skup "Budućnost turizma u doba neizvjesnosti" u Esplanade Zagreb Hotelu u Zagrebu koji je okupio oko 130 eminentnih sudionika iz područja turizma te znanosti i obrazovanja. (**Sanela Grujo Vrkljan**, članica organizacijskog tima), Zagreb, 27.9.2024.
18. **Snježana Boranić, Sanela Grujo Vrkljan, Damir Krešić, Izidora Marković Vukadin** i **Renata Tomljenović** – sudjelovanje na Znanstveno-stručnom skupu: "Budućnost turizma u doba neizvjesnosti" povodom 65. godina Instituta za turizam, Zagreb, 27.9.2024.
19. **Sanela Grujo Vrkljan** i **Damir Krešić** sudjelovali su na međunarodnom seminaru "Učinci nedostatka radne snage na društveni položaj radnika", Zagreb, 4.10.2024.
20. **Nora Mustač** i **Izidora Marković Vukadin** sudjelovale su na 3rd Steering Committee Meeting "Dialogue for Tourism Project", Poreč, 15.10.2024.
21. **Jasenka Kranjčević** je sudjelovala na konferenciji "Drvena arhitektura suvremene mogućnosti i perspektive dokumentiranja, obnove, korištenja i popularizacije" gdje je prezentiran rad "Torčec – može li specifičan prostorni identitet biti u funkciji turizma" u sklopu Internog znanstvenog projekta Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske - AKULTUR. Krapje, Park prirode Lonjsko polje, 18.10.2024.
22. **Ives Vodanović Lukić** je sudjelovala na Međunarodni simpozij "The Future of Tourism in Alpine-Adriatic Region", Hermagor, Austrija, 22.10.2024.
23. **Lidija Nujić Pečenec** i **Diana Baus** sudjelovale su na Međunarodnoj znanstveno-stručnoj konferenciji "Kontinentalna Hrvatska: povijesni kontekst, aktualnosti i perspektive u budućnosti", s radom: "Kontinentalna Hrvatska: analiza ekoloških praksi i komunikacije na društvenim mrežama", Đakovo, 23. - 25.10.2024.
24. **Jasenka Kranjčević** je prezentirala rad "Planning of Rural Settlements in Croatia" na The 5TH Congress of Slavic Geographers and Ethnographers u Beogradu. Radom je ukazano kako se procesom prostornog planiranja može utjecati na transformaciju prostora regija kroz primjer Slavonije od 18. do 20. stoljeća. Beograd, 24.10.2024.
25. **Ives Vodanović Lukić** je prezentirala rad "Visitors' perspective of arts festivals in Croatia" na međunarodnom simpoziju "The Future of Tourism in Alpine-Adriatic Region" u Hermagoru (Austrija) u organizaciji Southeast Europe Association, Austrian Geographical Society, Universität Klagenfurt, Geografskog odsjeka PMF-a i Hrvatskog geografskog društva. 22. - 24.10.2024.
26. **Nora Mustač** i **Ivan Kožić**, Rasprave o turizmu - Turizam i nove teorije rasta, 8.11.2024.
27. **Jasenka Kranjčević** je sudjelovala na "XXXII. Međunarodnom skupu 'Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu'", Osijek, 8.11.2024.
28. **Nora Mustač** - sudjelovanje na Sun&Blue kongresu u Almeriji, a 19.11. je bila na prijemu i druženju kod gradonačelnice Almerije Marie del Mar Vázquez Agüero. U sklopu kongresa održane su i aktivnosti vezane za NaTour4CChange projekt, okupljanje projektnih partnera, trening te mjesečni sastanak. Također, Nora Mustač je sudjelovala i u podcastu, kao i ostalim predavanjima i diskusijama u sklopu kongresa. Španjolska, 19. - 22.11.2024.
29. **Snježana Boranić, Sanela Grujo Vrkljan, Damir Krešić** i **Izidora Marković Vukadin** - sudjelovanje na Danima hrvatskog turizma, Opatija, 21.11.2024.
30. **Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na 9. Nacionalnom DMK Forumu, Zagreb, 26.11.2024.

31. **Leona Matotek** je sudjelovala na Konferenciji Contemporary Trends in Tourism and Hospitality - Green Tourism Transitions, Novi Sad, Srbija, 28.11.2024.
32. **Leona Matotek** je sudjelovala na 5. Međunarodnom multidisciplinarnom kongresu "Novi horizonti: Istraživanje i planiranje prostora u zelenoj i digitalnoj tranziciji"
33. **Damir Krešić** - sudjelovanje na javnoj tribini "Budućnost obiteljskog smještaja: Nove zakonske regulative i tržišni trendovi", Mali Lošinj, 4.12.2024.

Radionice/ prezentacije/ okrugli stolovi/ predavanja i pozvana predavanja

1. **Jasenska Kranjčević** je održala gostujuće predavanje na Arhitektonskom fakultetu – diplomski studij, Katedra za prostorno planiranje "Prostorno osuvremenjivanje sela - komparativni vremenski diskurs" na poziv prof. dr. Lea Petrović Krajnik, 9.1.2024.
2. **Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala u raspravi na okruglom stolu "Apartmani(zacija): jučer, danas, sutra" na 11. međunarodnom sajmu Place2Go. Tema: Obilježja i potrošnja turista koji odsjedaju u privatnom smještaju prema rezultatima TOMAS Hrvatska 2022. – 2023., studijama prihvatnih kapaciteta destinacija, marketinškim strategijama razvoja destinacija i izazovima u razvoju ponude privatnog smještaja prema ponudi više dodane vrijednosti. Zagreb, 18.1.2024.
3. **Sanela Grujo Vrkljan** i **H. Carić** u sklopu projekta Erasmus+ VINCI, organizirali su seminar na temu "Nisko-ugljične inicijative u turizmu". S. Grujo Vrkljan održala je predavanje na temu "Obrazovanje - pokretač nisko-ugljičnog turizma" u kojem je predstavila kurikulum kolegija Nisko-ugljične inicijative. Na seminaru je sudjelovalo 40-ak sudionika iz turističkih zajednica, obrazovnih ustanova, gospodarskih subjekata i dr., Zagreb, 23.1.2024.
4. **Ivan Kožić** je sudjelovao na okrugom stolu gdje se raspravljalo o ključnim temama vezanim uz ekonomski razvoj Hrvatske, ekonomsku politiku, otvorenost hrvatskog gospodarstva, tržište rada te dugoročne izazove vezane uz energetiku i okoliš. HAZU, Zagreb, 6.2.2024.
5. Na poziv Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Šibenik, **Snježana Boranić Živoder** održala je predavanje na temu 'Gastronomija kao proizvod'. Predavanje je bilo uvod u panel raspravu na temu gastronomije i turizma koje je potom uslijedilo. Sadržavalo je pregled glavnih trendova u gastronomskom turizmu te specifičnosti i potencijale gastronomske ponude Šibensko-kninske županije. Hotel Olympia Sky u Vodicama, 29.2.2024.
6. **Renata Tomljenović** je održala prezentaciju Prijedloga nacрта Plana upravljanja kulturnom baštinom za Tvrdavu sv. Nikole, Šibenik, 5.3.2024.
7. Panel rasprava 'Turistički prihvatni kapacitet kao upravljački alat u destinacijskom menadžmentu', panelist **Neven Ivandić**, uvodno izlaganje **Damir Krešić** i **Izidora Marković Vukadin**. Na suvremeno turističko tržište sve značajniji utjecaj imaju vanjski čimbenici kao što su globalno zagrijavanje, klimatski ekstremni, degradacija prirodnih resursa i prostora i sl. S druge strane, sve agresivniji turistički razvoj rezultira brojnim problemima na lokalnoj razini poput pritiska na komunalnu i prometnu infrastrukturu, povećanja cijena i smanjene dostupnosti nekretnina, promjena demografske strukture turističkih odredišta (gentrifikacija) te smanjenja ukupne kvalitete života lokalnog stanovništva. Dubrovnik, 8.3.2024.
8. **Goran Kos, Ivo Beroš** i **Ivo Kunst**: Održan je Prvi radni sastanak znanstvenika (kick off) na znanstveno-istraživačkom projektu Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (IPOMIT) i Prva radionicu znanstvenika na znanstveno - istraživačkom projektu Istraživanje i planiranje održive mobilnosti i turizma (IPOMIT) (2024.). Na sastanku je predstavljen tim znanstvenika, prezentiran je sadržaj znanstvenoistraživačkog projekta, prikazani su ciljevi projekta i njegove istraživačke faze. Na radionici su prezentirani dosadašnji rezultati i definirani su sljedeći koraci. Institut za turizam, 8.3.2024.
9. **Ivan Kožić** je sudjelovao na online radionici u organizaciji DG Grow odjela Europske komisije s ciljem podizanja kapaciteta za mjerenje okolišnog utjecaja turizma u zemljama članicama Europske unije, Regensburg/Njemačka, 12.3.2024.
10. **Renata Tomljenović** je prezentirala rezultate istraživanja Stavova vlasnika obiteljskog smještaja o održivosti i programu certificiranja na 3. kongresu obiteljskog smještaja održanoj u Splitu. Split, 14.3.2024.
11. **Ivan Sever** je predstavio rezultate istraživanja TOMAS Omiš 2023. u okviru Programa edukacija i radionica za dionike u turizmu pod nazivom Omiš Edu Frei, Osim informacija o obilježjima turističke potražnje Omiša, dionici su upoznati

i s važnošću praćenja pokazatelja turističke aktivnosti kao podlogom za unapređenje cjelovite turističke ponude i upravljanje turizmom u destinaciji. (<https://www.visitomis.hr/>). TZ grada Omiša, Omiš, 22.3.2024.

- 12. Zrinka Marušić** je održala gostujuće predavanje na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, kolegiju Osnove turizma (doc. dr. sc. Ante Mandić). U okviru teme Turistička potražnja, održano je predavanje o praćenju potražnje na primjeru istraživanja TOMAS Hrvatska, Split, 8.4.2024.
- 13. Izidora Marković Vukadin** - Rim je bio domaćin kick-off sastanka projekta Community4Tourism iz programa Interreg Euro-MED. Projekt je fokusiran na poboljšanje koordinacije institucionalnih kapaciteta za poticanje zelenije, pametnije i otpornije turističke prakse. Rim/Italija, 10. i 11.4.2024.
- 14. Mira Zovko**. U fokusu radionice je edukacija o pripremi dokumentacije infrastrukturnog projekta u skladu sa Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021. - 2027. (2021/C 373/01), s naglaskom na prilagodbu klimatskim promjenama. Projektantima, investitorima i vlasnicima turističkih objekata tako je omogućen uvid u aktualne obveze, prakse i konkretne mjere koje mogu primijeniti u okviru svojih infrastrukturnih projekata. Svrha radionice je širenje baze znanja o implementaciji obvezujućih Europskih smjernica o načinima pripreme turističke infrastrukture za klimatske promjene, koje je nužno implementirati tijekom čitavog životnog ciklusa projekta. Ilok, 24.4.2024.
- 15. Damir Krešić, Zrinka Marušić i Neven Ivandić**. U organizaciji USAID-a (projekt Developing Sustainable Tourism in Bosnia and Herzegovina), Damir Krešić, Neven Ivandić i Zrinka Marušić održali su dvodnevnu radionicu (13.-14.05.2024) u Sarajevu s temom prezentacije iskustava Instituta za turizam u razvoju statistike turizma i implementaciji Satelitskog računa turizma u Hrvatskoj. Sudionici radionice su bili predstavnici institucija uključenih u proizvodnju i korištenje statistike turizma u Bosni i Hercegovini i na razini entiteta (statistički zavodi, Centralna banka, ministarstva i druge institucije) te predstavnici Twinning projekta "EU for Further Development of the Statistical System in Bosnia and Herzegovina" koji se trenutno provodi u Bosni i Hercegovini. Sarajevo/BiH, 13.5.2024.
- 16. Renata Tomljenović** je sudjelovala u svojstvu savjetodavnog partnera na kick-off sastanku projekta REWARD u portugalskoj regiji Médio Tejo, u gradu Tomaru, gdje je prezentirala Sintezu SQA (IZT), Identifikaciju dobrih praksi na temelju SQA (IZT) te Povezivanje partnera na temelju interesa. Ujedno je i moderirala sesiju posvećenu prezentaciji svih partnerskih regija i njihovih najboljih praksi.. Domaćin sastanka bila je Međuopćinska zajednica Médio Tejo, u suradnji s vodećim partnerom projekta, Savonlinna Development Department Services Ltd. Projekt uključuje ukupno 9 organizacija iz 8 zemalja EU-a. REWARD je međunarodni projekt financiran kroz program INTERREG EUROPE, usmjeren na poboljšanje regionalnih politika i programa za zadržavanje i privlačenje visoko kvalificiranih radnika te razvoj ključnih vještina za regionalni napredak. Projekt okuplja osam partnera i dvije pridružene institucije iz različitih europskih regija. Tomar/Portugal, 14. – 15.5.2024.
- 17. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala u okruglom stolu na temu: Preservation and Promotion of the Mediterranean Diet in the Adriatic and Ionian Region - Well-being, Sustainability and Culture, organizator EUSAIR, Šibenik, 15.5.2024.
- 18. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na okruglom stolu "Kako do uspješne karijere u turizmu" u organizaciji Veleučilišta Aspira. Govorila je o svom karijernom putu, potrebnim karakteristikama zaposlenika i izazovima rada u turizmu te o situaciji na tržištu rada u Hrvatskoj i Europskoj Uniji, Zagreb, 28.5.2024.
- 19. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na okruglom stolu i održala prezentaciju na temu "Priljev migranata i migrantska politika – utjecaj na tržište rada" u sklopu međunarodnog seminara "Jednake mogućnosti za sve", u organizaciji Europskog centra za radnička pitanja (EZA) i HKD Napredak. Sarajevo, 15.6.2024.
- 20. Hrvoje Carić** je održao predavanje na temu okolišne održivosti turizma na skupu u organizaciji Innovation Norway i RED FORK. Zagreb, 4.7.2024.
- 21. Ivan Kožić i Ivo Beroš** - online sudjelovanje na Okruglom stolu na temu glavnih trendova i politika u turizmu u 2024. godini. Osim potrebe daljnje izgradnje turističkog sustava otpornog na krize, raspravljalo se i o problemu manjka radne snage u turizmu, kao i o potrebi implementacije procesa donošenja odluka na temelju relevantnih pokazatelja. Paris/Francuska, 8.7.2024.
- 22. Jasenka Kranjčević**. Povodom održavanja Olimpijade starih sportova u Brođancima, Općina Bizovac održana je poslijepodnevna znanstvena rasprava na temu "Uloga tradicijskih igara i sportova u kreiranju turističkih destinacija i održivom razvoju lokalnih zajednica", na kojoj su sudjelovali stručnjaci iz Italije, Srbije i Hrvatske. Brođanci/Općina Bizovac, 23.8.2024.

- 23. Hrvoje Carić** - predavanje pod naslovom "Environmental impact assessment and eco-footprint in nautical tourism" na međunarodnom skupu Med PAN, Network of Marine Protected Areas managers in the Mediterranean. La Londe les Maures/Francuska, 4.9.2024.
- 24. Izidora Marković Vukadin, Nora Mustać i Mira Zovko.** Prezentacija projekta na međunarodnom skupu Dialogue for Tourism - Work session: The Role of the Local and Regional Governments in Enhancing Sustainable Tourism, u organizaciji Instituta za poljoprivredu i turizam. Poreč, 15.9.2024.
- 25. Sanela Grujo Vrkljan** – sudjelovanje na dvodnevnom sastanku Povjerenstva za ocjenjivanje i izbor dobitnika Godišnjih hrvatskih turističkih nagrada koje se tradicionalno dodjeljuju tijekom Dana hrvatskog turizma. Tuheljske toplice, 19. i 20.09.2024.
- 26. Mira Zovko** je sudjelovala na radionici "Jačanje otpornosti turizma na klimatske promjene" u organizaciji Ministarstva turizma i sporta. Radionica je praktična i usmjerena na edukaciju i podizanje svijesti dionika u destinacijama o potrebi implementacije legislative i operativnih smjernica EU te nacionalne legislative u području prilagodbe klimatskih promjena. Omiš, 26.9.2024.
- 27. Damir Krešić, Izidora Marković Vukadin, Mira Zovko i Nora Mustać** – sudjelovanje na 1. sastanku RKJ, članovima je predstavljen projekt, odabrano pilot područja te Upitnik za evaluaciju klimatskih hazarda i rizika. Dogovoren je daljnji smjer suradnje - detekcija klimatskih hazarda te evaluacija utjecaja, osjetljivosti i adaptivnog kapaciteta za Turističku infrastrukturu, Turističku ponudu i Prirodna područja Zadarske županije, Zadar, 30.9.2024.
- 28. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na međunarodnom seminaru "Učinci nedostatka radne snage na društveni položaj radnika", u organizaciji EZA i HKD Napredak. Ministarstvo gospodarstva u Zagrebu, 4.10.2024.
- 29. Snježana Boranić Živoder, Renata Tomljenović, Damir Krešić i Zrinka Marušić** (predavači). Institut za turizam i Veleposlanstvo Bosne i Hercegovine u Zagrebu u suradnji s HKD Napredak - Napretkovim kulturnim centrom i Udrugom Hrvata B i H "Prsten" organiziralo je edukaciju za dionike u turizmu iz Bosne i Hercegovine 9. i 10.10.2024. koja je obuhvatila sljedeće teme: Trendovi u turizmu; Turistička atrakcijska osnova; Razvoj turističkih proizvoda s primjerima dobre prakse; Održivost razvoja turizma; Istraživanje turističkog tržišta i EU fondovi i Turizam. Na edukaciji je sudjelovalo 20-ak sudionika. Zagreb, 9. - 10.10.2024.
- 30. Mira Zovko** - Institut za turizam je na Radionici Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) vezane uz klimatske promjene, koja se održava u Zagrebu 14. - 15. listopada 2024., predstavio svoje aktivnosti iz područja turizma i klimatskih promjena. Prezentiran je međunarodni, EU i nacionalni okvir u kojem Institut za turizam djeluje, kao i projektne aktivnosti te znanstvena djelatnost. Detaljnije su predstavljeni projekti NaTour4CC i COMMITMENT, koji su usmjereni na procjenu ranjivosti i klimatskih rizika prirodnih turističkih područja Mediterana i Hrvatske te na implementaciju rješenja temeljena na prirodi (NbS). Također je predstavljen projekt TSSA, kojeg Institut za turizam provodi u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta i Ministarstvom znanosti i obrazovanja, a koji je (između ostaloga) usmjeren na izračun emisija CO₂eq, odnosno na upravljanje emisijama stakleničkih plinova u sektoru turizma.
- 31. Ivan Kožić** - pozvano gostujuće predavanje održano u okviru kolegija "Istraživanje turističkih tržišta", Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 15.10.2024.
- 32. Zrinka Marušić.** Bilateralni sastanak u organizaciji Nacionalnog statističkog ureda Republike Malte o nacionalnim politikama i statistici turizma. Sastanak se održao 14. i 15. listopada na Malti, a skupu su, osim predstavnika Nacionalnog statističkog ureda Republike Malte nazočili predstavnici Državnog zavoda za Statistiku RH, Ministarstva turizma i sporta RH i Hrvatske turističke zajednice. Zrinka Marušić je predstavila istraživanje nautičkog turizma sa strane nautičke turističke potražnje koje provodi Institut za turizam od 2001. godine – istraživanje TOMAS Nautika: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj. U 2022. godini istraživanje je obuhvatilo dva segmenta nautičke turističke potražnje: nautičare u segmentu jahtinga (u čarteru i na vlastitim plovilima) i putnike na domaćim brodskim kružnim putovanjima. Fokus prezentacije je bio na istraživačkim metodama, a ukratko su predstavljeni i rezultati za 2022. godinu. Malta (online), 15.10.2024.
- 33. Izidora Marković Vukadin** je sudjelovala na Konferenciji "Energetika budućnosti i zeleni turizam" gdje su se obrađivale ključne teme razvoja energetskog sektora i turizma te njihovog zajedničkog puta u zelenu budućnost. Stručnjaci su raspravljali o energetici budućnosti kao temelju za zeleni turizam, održivom transportu u turističkim destinacijama, novim tehnologijama koje će biti "support" razvoju, kako bi trebao i mogao izgledati idealan hrvatski turizam te je li Hrvatska i može li zapravo biti održiva destinacija. <https://motus-media.hr/konferencije/konferencije-2024/konferencija-energetika-buducnosti-i-zeleni-turizam/>, Zagreb, 18.10.2024.

- 34. Jasenka Kranjčević** – online sudjelovanje na 8. međunarodnom festivalu pljočkanja s temom “Ruralno planiranje i tradicijski sportovi i igre u Brođancima na Prijediplomskom studiju Arhitekture i urbanizma GRAFOS 2024./2025.”. U radu je ukazano kako je nužno obrazovanje različitih struka (tako i studenata arhitekture) s dugoročnim ciljem aktiviranja kulturne baštine u turizmu Hrvatske. Rad je nastao u suradnji Instituta za turizam i Građevinskog i arhitektonskog fakulteta u Osijeku. https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=868201988744616&id=100066644677540&_rdr, Svetvinčenat, 25.10.2024.
- 35.** Okrugli stol “Iza scene: Budućnost turizma i kampinga u izazovnom okruženju” održan je nakon svečanog otvaranja 18. Kongresa hrvatskog kampinga. U okruglom stolu su sudjelovali sljedeći panelisti: Veljko Ostojić (KUH/HUT), Ivan Güttler (Državni hidrometeorološki zavod), Branimir Farkaš (Hrvatska radiotelevizija, RH diplomat), Silvije Novak (Studio 3LHD) te **Sanela Grujo Vrkljan** (Institut za turizam) kao panelistica i moderatorica panela. Terme Tuhelj, 12.11.2024.
- 36. Ives Vodanović Lukić** je održala predavanje studentima diplomskog studija Baština i turizam na Geografskom odsjeku PMF-a u sklopu kolegija Geografija kulturne ponude na poziv izv. prof. dr. sc. Lane Slavuj Borčić. Predavanje je temeljeno na rezultatima doktorskog istraživanja na temu iskustva posjetitelja umjetničkih festivala u Hrvatskoj s naglaskom na prakse placemakinga i s njima povezanim promjenama osjećaja mjesta festivalskih lokacija. Zagreb, 12.11.2024.
- 37. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na Danima hrvatskog turizma (**D. Krešić, S. Boranić Živoder, I. Marković Vukadin** koja je imala prezentaciju), sa svrhom umrežavanja s dionicima iz turizma te kao član Povjerenstva za ocjenjivanje i izbor dobitnika Godišnjih hrvatskih turističkih nagrada. Opatija, 21. - 22.11.2024.
- 38. Izidora Marković Vukadin** - pozvano predavanje na Danima hrvatskog turizma – 2024., Opatija, 22.11.2024.
- 39. Sanela Grujo Vrkljan** je sudjelovala na 9. Nacionalnom DMK Forumu u organizaciji Hrvatske turističke zajednice i Udruženja hrvatskih putničkih agencija, sa svrhom umrežavanja sa sudionicima iz turizma. Zagreb, 26.11.2024.
- 40. Sanela Grujo Vrkljan** je održala radni sastanak (fokus grupa u sklopu internog projekta) s menadžerima ljudskih potencija 13 najvećih hotelskih kompanija u Hrvatskoj, članovima Hrvatske udruge turizma. Tom je prigodom prezentirala aktivnosti Instituta za turizam s naglaskom na primjenjivosti znanstveno-istraživačke djelatnosti u svrhu unapređenja prakse. Hrvatska udruga poslodavaca, Zagreb, 28.11.2024.
- 41. Sanela Grujo Vrkljan** - Radionica - fokus grupa na temu produktivnosti radne snage u hotelijerstvu, Zagreb, 28.11.2024.
- 42. Jasenka Kranjčević** - predavanje studentima Fakulteta turizma i ruralnog razvoja, Požega, Sveučilište J. J. Strossmayer Osijek, Zagreb, 11.12.2024.
- 43. Jasenka Kranjčević** - promocija knjige Ivana Rajkovića “Drveno blago Hrvatske” na Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije, Zagreb, 12.12.2024.
- 44. Zrinka Marušić; Ivan Kožić; Hrvoje Carić i Ivan Sever** održali su predavanje studentima s Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu iz Opatije, Zagreb, 13.12.2024.
- 45. Ivan Kožić** - Ekonomska radionica HNB-a na temu fiskalnih pravila EU, online, 18.12.2024.

Održane izložbe

1. Izložba “Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske” u Muzeju grada Kaštela, Dvorac Vitturi i tom je prigodom **Jasenka Kranjčević** održala javno predavanje, Kaštel Lukšić, 9.4. - 28.4.2024.
2. Na Fakultetu za turizam i ruralni razvoj, Sveučilište J. J. Strossmayer u Požegi dana otvorena je izložba Instituta za turizam “Žene u promociji turizma Hrvatske”. Izložbu je otvorio dekan prof. dr. sc. Borislav Miličević. Otvorenju su prisustvovali studenti i profesori navedenog Fakulteta. Predavanje s osvrtom na neistraženi potencijal žena u turizmu iz Požege i njene okolice održala je **Jasenka Kranjčević** s Instituta za turizam Zagreb. Ovo je 13. gostovanje navedene izložbe, Požega, 11.4. – 24.4.2024.
3. Izložba i predavanje “Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske” autorice **Jasenske Kranjčević**, povodom 22. Dana češke kulture u Narodnoj knjižnici Petar Preradović u Bjelovaru, 20.5.2024.

TV i radio emisije

1. **S. Grujo Vrkljan** - intervju za HRT – Radio Split u emisiji U središtu dana na temu izračuna nosivosti prihvatnih kapaciteta destinacija, izazova privatnog/obiteljskog smještaja i daljnjeg razvoja istog, nedostatka radne snage u turizmu i drugih tema, 29.1.2024.
2. **D. Krešić** - gostovanje na HRT1 u emisiji "Dobro jutro Hrvatska", tema: Privatni/obiteljski smještaj, 13.3.2024.
3. **I. Sever** - intervju na u emisiji "Hrvatska danas" na HRT4, na temu: Presentacija rezultata istraživanja Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. za Splitsko-dalmatinsku županiju 25.3.2024. i 1.4.2024.
4. **I. Sever** - intervju u Dnevniku HRT1 na temu: Presentacija rezultata istraživanja Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. za Splitsko-dalmatinsku županiju, na sjednici Skupštine Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije., 31.3.2024.
5. **J. Kranjčević** - gostovanje na Radio Slavonija, Slavonski Brod, emisija Luna, urednica Mirna Jelić – o izložbi", 12.4.2024.
6. **J. Kranjčević** - gostovanje: Hrvatski radio, Radio Split, emisija "Baština radio Split" urednica Ivona Jakić, o izložbi "Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske", 14.4.2024.
7. Hrvatski radio, 3. Program, emisija Okrugli stol ponedjeljkom, urednica Maja Peterlić, o Internom znanstvenom projektu "Aktiviranje kulturne baštine u turizmu Hrvatske" – sudjeluju: **J. Kranjčević**, **N. Mustać**, D. Stoberi A. Muzur (članovi tima). 15.4.2024.
8. **J. Kranjčević** - gostovanje na Hrvatskom radiju, Radio Sljeme, emisija Noćenje s doručkom urednice Nikoline Devčić na temu Povijest turizma Zagreba, povodom dana Grada Zagreba. 31.5.2024.
9. **D. Krešić** – sudjelovanje na HRT, u emisiji Otvoreno, na temu: "Kako zaštititi lokalno stanovništvo u turističkim središtima?", 18.6.2024.
10. **D. Krešić** – sudjelovanje u emisiji Otvoreno na temu: Povijesne jezgre gradova na obali ljeti su pune turista, bučne i skupe. Zimi te iste ulice sve češće zjape prazne, stanovnika nema, izlozi i terase prazni. Kako zaštititi lokalno stanovništvo u turističkim središtima? Kako zadovoljiti potrebe turizma i očuvati način života? Gosti: Mato Franković, dubrovački gradonačelnik; Ivica Puljak, splitski gradonačelnik; prof. emer. dr. sc. Tihomir Jukić, voditelj Kabineta za urbanizam Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu; doc. dr. sc. Damir Krešić, ravnatelj Instituta za turizam u Zagrebu, HRT, 20.6.2024.
11. **S. Grujo Vrkljan** - razgovor na temu situacije na tržištu radne snage u turizmu i integracije stranih radnika u poslovnu zajednicu, HRT Radio Split, 1.7.2024.
12. **I. Marković Vukadin** – gostovanje u emisiji Studio 4 na Hrvatskoj radioteleviziji, gdje je govorila o održivosti destinacija, apartmanizaciji, zakonima u turizmu i drugim srodnim temama.
<https://vijesti.hrt.hr/gospodarstvo/apartmanizacija-i-odrzivost-turizma-11708581?platform=mobile>, HRT, 14.8.2024.
13. **I. Marković Vukadin** – gostovanje u središnjem Dnevniku HRT, gdje je govorila o aktualnoj turističkoj sezoni. Osvrnula se i na izazove s povećanjem smještajnih kapaciteta, posebno u privatnom sektoru, što dovodi do niže popunjenosti i nezadovoljstva iznajmljivača. Razgovarala je i o utjecaju klimatskih promjena, Olimpijskih igara, Europskog prvenstva te recesije u Njemačkoj na turističke rezultate, naglašavajući kako je nužno definirati politiku cijena s obzirom na brojne eksterne i interne faktore.
<https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/sezona-11711896>, HRT, 16.8.2024.
14. **I. Marković Vukadin** - gostovanje na HRT: "Ne može se svake godine očekivati rast od 15%", 17.8.2024.
15. **I. Marković Vukadin** - intervju na temu održivosti turizma u Zagrebu u sklopu priloga u dnevniku N1 televizije o turizmu Grada Zagreba, N1, 18.8.2024.
16. **J. Kranjčević**. U turizmu Hrvatske nedovoljno su korišteni tradicijski sportovi i igre kao nematerijalna kulturna baština u funkciji turizma. Tradicijske sportove i igre određenih regija potrebno je prepoznati i afirmirati kroz različite manifestacije, bilo u gradovima ili selima. TV Slavonija, 24.8.2024.
17. **D. Krešić** - intervju za RTL televiziju o razlozima zbog kojih lokalno stanovništvo nekih europskih zemalja prosvjeduje protiv turizma i turista. Intervju je dostupan na Danas.hr portalu:

<https://net.hr/danas/rtl-direkt/prosvjedi-protiv-masovnog-turizma-u-spanjolskoj-ali-ne-i-kod-nas-50d035c0-663c-11ef-a97e-72780b90502a>. RTL, 29.8.2024.

18. **D. Krešić** - gostovanje na HRT Dnevniku, emisija: Poslovni tjedan HRT - Hrvatski radio, prvi program - komentar turističke sezone, HRT, 9.9.2024.
19. **D. Krešić** - gostovanje u emisiji urednika Igora Bobića na N1 televiziji, komentar turističke sezone i ostalih aktualnosti s područja turizma, N1 Zagreb, 12.9.2024.
20. **D. Krešić** - gostovanje u emisiji "Dobro jutro Hrvatska" na temu turističke sezone i ostalih aktualnosti s područja turizma. HRT, 25.9.2024.
21. **J. Mikulić** - gostovanje u emisiji "Otvoreno" na temu obiteljskog smještaja i planiranih zakonskih i poreznih promjena. HRT, 26.9.2024.
22. **J. Kranjčević** - gostovanje u radio emisiji vezano uz održane izložbe "Žene u promociji turizma Hrvatske", Slavonski Brod, 1.10.2024.
23. **J. Mikulić** - intervju o aktualnostima u hrvatskom turizmu u emisiji Pressing na N1, 3.10.2024.
24. **J. Kranjčević**. Tradicijski sportovi i igre nedovoljno su prepoznati kao baština i kao turistička atrakcija iako predstavljaju nematerijalnu kulturnu baštinu. Stoga se sa studentima Arhitekture i urbanizma, Građevinskog i arhitektonskog fakulteta u Osijeku obišla lokacija u selu Brođanci kako bi planirali prostor za tradicijske sportove i igre. S obzirom da se radi o složenom zadatku u kojem se objedinjuju sportsko-rekreacijska, izložbena, ugostiteljska, prodajna i druge namjene studenti trebaju predložiti prostorno rješenje za tu vrstu baštine. Osječka TV, 9.10.2024.
25. **I. Marković Vukadin** - izjava za Dnevnik HRT na temu: "Energetska budućnost i zeleni turizam".
<https://vijesti.hrt.hr/gospodarstvo/energetska-buducnost-i-zeleni-turizam-11815365>, HRT, 18.10.2024.
26. **S. Boranić Živoder** - sudjelovanje u emisiji Turizmoteka, Razgovori o turizmu, 18.11.2024.
27. **I. Marković Vukadin** - "Klimatske promjene mijenjaju turizam", Dani hrvatskog turizma, RTL Danas, 22.11.2024.
28. **J. Kranjčević i I. Marković Vukadin** - Nepoznati planirani grad u Lici - VIDA Plus, 22.11.2024.
29. **I. Marković Vukadin** - sudjelovanje na RTL danas, 22.11.2024.
30. **I. Marković Vukadin** - sudjelovanje na N1 - Klimatska budućnost, 28.11.2024.
31. **D. Krešić** - sudjelovanje u emisiji Poslovni tjedan, Hrvatski radio I. program, 16.12.2024.
32. **J. Kranjčević** - sudjelovanje u emisiji Vijesti iz kulture, HTV 1, 16.12.2024.
33. **D. Krešić** - sudjelovanje u emisiji Dobro jutro Hrvatska - HTV, I. program, 18.12.2024.

Članci u dnevnim glasilima, portalima i na društvenim mrežama

1. Rasprave o turizmu: Kako pomiriti turizam i zaštitu okoliša?, voditeljica **I. Marković Vukadin**, zgexpress.net, 1.3.2024.
2. **I. Marković Vukadin** - "13% turista tijekom boravka u Hrvatskoj posjeti nacionalne parkove i druga zaštićena područja", hrturizam.hr, 2.3.2024.
3. **D. Krešić, I. Marković Vukadin, N. Ivandić** - "Tribina o gorućoj temi u Dubrovniku: Gotova je studija nosivog kapaciteta, i turisti i građani misle jednako, znamo u kojem smjeru treba ići!", dubrovackidnevnik.net.hr, 8.3.2024.
4. Panel rasprava o turizmu: "Šaljemo djecu na fakultete da bi se vratili i bili iznajmljivači", Dulist, dubrovacki.slobodnadalmacija.hr, 8.3.2024.
5. "Tjedan iza nas obilježili su razgovori na temu suživota lokalne sredine i turizma, održivosti i upravljanja. U Dubrovniku je održana panel rasprava, Dubrovnik primjer pripreme i provedbe Plana upravljanja", dubrovackidnevnik.net.hr, 9.3.2024.
6. **I. Sever** – predstavljanje rezultate istraživanja Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj – TOMAS Hrvatska 2022./2023. za Splitsko-dalmatinsku županiju, na sjednici Skupštine Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije, dalmacijadanas.hr, 26.3.2024.

7. Kaštelansko kulturno ljeto: Otvaranje izložbe 'Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske', kastela.hr, hkdnapredak.hr, 5.4.2023.
8. U muzeju Grada Kaštela postavljena izložba "Djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske", portal.hr/novosti/kultura, 10.4.2024.
9. Otvorena izložba "Žene u promociji turizma Hrvatske" na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi, pozeska-kronika.hr/kultura, www.034portal.hr, 11.4.2024.
10. Fakultet turizma i ruralnog razvoja, Sveučilište J. J. Strossmayer u Požegi, otvorena izložba "Žene u promociji turizma Hrvatske", incerummedia.hr, ftrr.hr/fakultet/arhiva-vijesti, pozeskivodic.com, 11.4.2024.
11. **Z. Marušić i J. Mikulić** - "Iseljavanje mladih kočii rast turističke potrošnje", Poslovni dnevnik, Svijet novca, <https://www.poslovni.hr/hrvatska/iseljavanje-mladih-kocii-rast-turisticke-potrosnje-4439865>, 26.4.2024.
12. **I. Marković Vukadin** - "Venecija naplaćuje ulaz u grad. Kako se Dubrovnik nosi s masovnim turizmom?", <https://www.womeninadria.com/odrzivi-turizam-u-dubrovniku/>, 3.5.2024.
13. **S. Grujo Vrkljan** - "Nedostaje hrpa sezonaca", intervju za Indeks.hr, <https://www.index.hr/vijesti/clanak/nedostaje-hrpa-sezonaca-sindikalistica-dajte-placu-1500-eura-pa-ih-nece-faliti/2563296.aspx>, 9.5.2024.
14. **S. Boranić Živoder** - "Najbolje cipele za Nin, Knin, Zagi, win", intervju objavljen u posebnom prilogu Brendovi poslovnog tjednika Lider, 17.5.2024.
15. **J. Mikulić** - kolumna (*Opinion maker*) za tiskano izdanje Lider-a, 13.6.2024.
16. **J. Mikulić** - "Hrvatska jeftinija od Njemačke i Italije, skuplja od Grčke i Španjolske", Večernji list, 20.6.2024.
17. **S. Grujo Vrkljan** - "Završen prvi međunarodni seminar EZA-a organiziran u BiH", Glas Hrvatske, 20.6.2024.
18. **J. Mikulić** - "Nema nikakva razloga ne očekivati sjajnu turističku godinu", Lider, 22.6.2024.
19. **D. Krešić** - "Održivost razvoja turizma u Hrvatskoj", intervju za Deutsche Welle; <https://www.dw.com/hr/hrvatska-izme%C4%91u-turizma-i-samopo%C5%A1tovanja/a-69428071>, 24.6.2024.
20. **D. Krešić** - "Problemi prekomjernog turizma i održivosti u jadranskim turističkim odredištima", kratka izjava za Poslovni dnevnik; <https://www.poslovni.hr/hrvatska/prijete-li-nam-uskoro-prosvjedi-lokalnog-stanovnistva-zbog-masovnog-turizma-4446667>, 26.6.2024.
21. **D. Krešić i I. Vodanović Lukić** - intervju "Postaje li Jadran nepriustiv za hrvatske obitelji?" <https://www.glas-koncila.hr/postaje-li-jadran-nepriustiv-za-hrvatske-obiljelji-rjesenje-bi-moglo-biti-u-obnavljanju-niza-zapustenih-objekata-koji-su-u-javnom-vlasnistvu/>, Glas Koncila, 30.6.2024.
22. **J. Mikulić** - intervju o utjecaju klimatskih promjena na turizam, Indeks.hr, 30.6.2024.
23. **S. Boranić Živoder** - članak u rubrici "Moja najknjiga" objavljen u tiskanom izdanju Lidera pod naslovom 'U moru informacija često donosimo brzoplete odluke', Lider, 5.7.2024.
24. **Z. Marušić** - "Ljetovanje Hrvatska: Što se promijenilo u 20 godina?", Jutarnji list, 13.7.2024.
25. **S. Boranić Živoder** - intervju u rubrici "Skriveni hrvatski turistički biseri", članak: Tajnovite lokacije kao dodatna vrijednosti. Revija HAK (lipanj-srpanj)
26. **Z. Marušić, N. Ivandić** - članak u prilogu Jutarnjeg lista - Magazin o stavovima i potrošnji domaćih turista koji posjećuju Jadran. Komentari/analiza iz članka temelji se većim dijelom na TOMAS ljetno istraživanjima Instituta za turizam provedenim u razdoblju od 2000. - 2022., Jutarnji list, 18.7.2024.
27. **J. Mikulić** - intervju pitanja za Lider (tisak/online) o otporu masovnom turizmu, <https://lidermedia.hr/zivot/furesti-ahoj-arrivederci-goodbye-auf-wiedersehen-158295>, 26.7.2024.
28. **I. Vodanović Lukić** - recenzija fotomonografije "Hrvatska pod zvijezdama, Pejzažna astrofotografija", autora Branka Nađa u izdanju Naklade Slap, <https://www.nakladaslap.com/knjige/pregled/a9956aa49c7f5480db8092db2ac16965a>, 31.7.2024.

29. **I. Marković Vukadin** - intervju za Novi list kao glavna tema vikend priloga Pogled na temu klimatskih promjena i turizma, znanstvenog projekta Commitment, upravljanja turizmom i druge teme, 17.8.2024.
30. **D. Krešić** - "Susjedne zemlje kao spas za hrvatsku industriju i turizam?", intervju o utjecaju krize njemačkog gospodarstva na hrvatski turizam. Deutsche Welle, (<https://www.dw.com/hr/susjedne-zemlje-kao-spas-za-hrvatsku-industriju-i-turizam/a-70050221>), 26.8.2024.
31. **J. Mikulić** - "Analiza dosadašnjeg tijeka turističke sezone". <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/profesor-mikulic-otkriva-stvarnu-sliku-hrvatske-turisticke-sezone-20240828>, tportal.hr, 26.8.2024.
32. **I. Marković Vukadin, D. Krešić** - članak na temu klimatskih promjena, a u sklopu članka integrirani su intervjui: <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/hrvatski-turizam-u-opasnosti-kod-vas-je-prevruce-a-osim-sunca-i-moranemate-vise-nista-zabavno-idemo-na-sjever-15497730>, Jutarnji list, 29.8.2024.
33. **D. Krešić** - intervju o trenutnom stanju turističkog razvoja i o dosadašnjem tijeku sezone. https://www.glas-slavonije.hr/magazin/2024/08/31/trebaju-nam-dvije-strategije-razvoja-za-jadranske-destinacije-i-za-kontinent-567167/#google_vignette, Glas Slavonije, 31.8.2024.
34. **D. Krešić** - izjava/intervju vezano za stavove lokalnog stanovništva prema razvoju turizma: <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/hrvatski-turizam-u-opasnosti-kod-vas-je-prevruce-a-osim-sunca-i-moranemate-vise-nista-zabavno-idemo-na-sjever-15497730>, Jutarnji list, 1.9.2024.
35. **I. Marković Vukadin** - intervju: Stiže li na sumrak masovnog turizma, Grazia mjesečnik, 1.10.2024.
36. **I. Marković Vukadin** - članak o znanstvenom projektu COMMITMENT: "Grad Krk se priključio važnom projektu Instituta za turizam. Hvataju se u koštac s klimatskim promjenama", Novi list, 1.10.2024.
37. **D. Krešić** - članak o budućnosti hrvatskog turizma, intervju: <https://forbes.n1info.hr/aktualno/hrvatska/ravnatelj-instituta-za-turizam-za-50-godina-hrvatska-bi-mogla-postati-europska-florida/>, Poslovni magazin Forbes, 3.10.2024.
38. **J. Mikulić** - intervju "Tako mali porez za turističko iznajmljivanje ne postoji nigdje u svijetu": <https://www.nacional.hr/strucnjak-tako-mali-porez-za-turisticko-iznajmljivanje-ne-postoji-nigdje-u-svijetu/>, nacional.hr, 3.10.2024.
39. **I. Kožić** - članak o cijenama u Hrvatskoj. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sokovi-i-26-posto-skuplji-nego-u-europi-cijene-su-pariske-cak-i-kesteni-kostaju-kao-zlato-ovo-je-7-razloga-zasto-smo-tako-skupi-15509038>, Jutarnji list, 5.10.2024.
40. **I. Marković Vukadin** - članak na portalu povezan s aktivnostima na znanstvenom projektu COMMITMENT: <https://emedjimurje.net.hr/vijesti/drustvo/2999793/sveti-martin-na-muri-potpisan-sporazum-o-znanstveno-istrazivackoj-i-strucnoj-suradnji/>, emedjimurje.net.hr, 10.10.2024.
41. **I. Marković Vukadin** - intervju u sklopu najave konferencije "Energetika budućnosti i zeleni turizam", o tome na koji su način povezani energetika i turizam: <https://www.dnevno.hr/gospodarstvo-i-turizam/i-turizam-ima-ugljicni-otisak-ali-mozete-ga-smanjiti-na-konferenciji-saznajte-kako-2543147/>, dnevno.hr., 11.10.2024.
42. **I. Marković Vukadin** - "Proljeće i jesen nosit će sezonu, a gorski i kontinentalni krajevi imaju priliku postati 'novi Jadran'", <https://www.poslovni.hr/hrvatska/proljece-i-jesen-nosit-ce-sezonu-a-gorski-i-kontinentalni-krajevi-imaju-priliku-postati-novi-jadran-4459192>, poslovni.hr., 24.10.2024.
43. **J. Mikulić** - članak o znanstvenom radu objavljenom u Annals of Tourism Research, vezan uz vezu između pretjeranog turizma i iseljavanja, Večernji list, 29.10.2024.
44. **I. Marković Vukadin** - izjava Jutarnji list u sklopu DHT-a, 22.11.2024.
45. **I. Marković Vukadin** - izjava Novi list u sklopu DHT-a, 22.11.2024.
46. **I. Marković Vukadin** - izjava Tportal u sklopu DHT-a, 22.11.2024.
47. **I. Marković Vukadin** - izjava Večernji list u sklopu DHT-a, 22.11.2024.
48. **I. Marković Vukadin** - intervju - Večernji list – "Turizam se sad mora fokusirati na klimatske izazove, korona je prošlost", 29.11.2024.

Rasprave o turizmu

1. XXI. Rasprave o turizmu na temu "Upravljanje posjetiteljima u zaštićenim područjima: Kako pomiriti turizam i zaštitu?", Napretkov kulturni centar Zagreb, 1.3.2024.
2. XXII. Rasprave o turizmu na temu "Turistički prihvatni kapacitet kao upravljački alat u destinacijskom menadžmentu", Dubrovnik, 8.3.2024.
3. XXIII. Rasprave o turizmu na temu "Turizam na Mediteranu - Izazovi, politike, upravljanje i inovativni odgovori", Napretkov kulturni centar Zagreb, 19.6.2024.
4. XXIV. Rasprave o turizmu na temu "Turizam i nove teorije rasta", Napretkov kulturni centar Zagreb, 8.11.2024.

Sudjelovanje u radnim skupinama

1. **Izidora Marković Vukadin; Ivo Beroš.** Radna skupina za izradu Nacrta pravilnika o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma sudjelovali su Izidora Marković Vukadin (članica) i Ivo Beroš (zamjenik članice). Na prvom sastanku radne skupine prezentirali su dokument "Izrada indikatora održivosti turizma kao podloge novog zakona u turizmu (Element 5) – SAŽETAK" (Izidora Marković Vukadin) i metodologiju izrade indeksa turističke razvijenosti (Ivo Beroš), 25.1.2024.
2. **Neven Ivandić.** Sudjelovanje na sastanku radne skupine vezano za projektno i formalno udruživanje turističkih zajednica, 7.2.2024.
3. **Goran Kos.** Član radne skupine: Koordinacijsko tijelo za razvoj cikloturizma Hrvatske, 2.7.2024.
4. **Ivo Beroš; Snježana Boranić; Izidora Marković Vukadin; Renata Tomljenović.** Zajednički sastanak radnih skupina Ministarstva turizma i sporta RH za izradu pravilnika koji se donose na temelju Zakona o turizmu: Pravilnika o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma, Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, 3.7.2024.
5. **Ivan Sever.** Član radne skupine: Koordinacijsko tijelo za razvoj cikloturizma Hrvatske, 11.7.2024.
6. **Hrvoje Carić.** Gradsko vijeće Starog Grada (o.Hvar) na svojoj XXIII. sjednici donijelo je Odluku o imenovanju članova Odbora za razvoj i održivost. U Odbor su imenovani: Hrvoje Carić, Maja Fredotović, Lidija Petrić. Zadaća Odbora je savjetovanje Gradskog vijeća i gradonačelnika u pripremi i provođenju dokumenata te projekata održivog razvoja, s posebnim naglaskom na turizam i dobrobiti lokalne zajednice, 29.8.2024.
7. **Jasenka Kranjčević i Sanela Grujo Vrkljan.** Povjerenstvo za ocjenjivanje i izbor dobitnika Godišnjih hrvatskih turističkih nagrada, Tuheljske toplice, 19.9.2024.
8. **Mira Zovko** (članica); **Izidora Marković Vukadin** (zamjenica članice). Radna skupina za izradu nacrta Akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu za petogodišnje razdoblje (Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije).

Prilog

DJELATNICI INSTITUTA ZA TURIZAM U 2024.

Znanstvenici i suradnici/ radna mjesta	Područja znanstvenog interesa
Dr. sc. Ivo Beroš , asistent	Primjena BI (<i>Business Intelligence</i>) u turizmu; informacijski sustavi u turizmu; statistička analiza istraživanja
Dr. sc. Snježana Boranić Živoder , viša znanstvena suradnica - pomoćnica ravnatelja	Destinacijski marketing i menadžment; promocija u turizmu; planiranje razvoja turizma; E-marketing; turizam i sport; brendiranje turističke destinacije
Dr. sc. Hrvoje Carić , viši znanstveni suradnik	Zaštita okoliša i prirode; održivi razvoj turizma; zeleni turizam; nosivi kapacitet; analiza rizika
Dr. sc. Matina Gjurašić , znanstvena suradnica	Upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; marketinški menadžment; strateško i poslovno (operativno) planiranje u turizmu; evaluacija poslovanja hotelskih poduzeća i njihovo vrednovanje
Dr. sc. Sanela Grujo Vrkljan , znanstvena suradnica	Strateško i operativno marketinško planiranje u turizmu; inovativni koncepti razvoja turističkih i destinacijskih proizvod; tržišne studije izvedivosti; upravljanje ljudskim potencijalima i educiranje zaposlenika u turizmu
Dr. sc. Neven Ivandić , viši znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; strateško upravljanje u turizmu; razvoj metodologija za procjenu ekonomskih učinaka turizma na hrvatsko gospodarstvo; praćenje konkurentnosti hrvatskog turizma
Nasl. prof. dr. sc. Goran Kos , viši znanstveni suradnik	Prometni tokovi i promet; prometno i prostorno planiranje; promet u gradovima; turizam i promet; sigurnost u prometu
Dr. sc. Ivan Kožić , znanstveni suradnik	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; prognoziranje turističke potražnje; održivi razvoj turizma
Doc. dr. sc. Jasenka Kranjčević , znanstvena savjetnica	Prostorno planiranje turizma; međuodnos prostora i turizma; regionalni razvoj; ruralni razvoj; graditeljsko nasljeđe turizma; povijest arhitekture u turizmu
Doc. dr. sc. Damir Krešić , viši znanstveni suradnik - ravnatelj	Strateško planiranje u turizmu; destinacijski menadžment; destinacijski marketing; primjena IKT u turizmu; konkurentnost turističke destinacije; održivi razvoj turizam
Dr. sc. Ivo Kunst , viši znanstveni suradnik	Istraživanje i analiza turističke potražnje; destinacijski marketing i menadžment; strateško planiranje za potrebe poduzeća; studije ekonomske isplativosti
Dr. sc. Izidora Marković Vukadin , viša znanstvena suradnica	Prostorno planiranje u turizmu; održivi razvoj turizma; geoturizam; resursna osnova; zaštićena prirodna područja
Zrinka Marušić , mag. math., univ. spec. oec., stručna savjetnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Metodologija istraživanja u turizmu (dizajn i alokacija uzorka, metode statističke analize); metodologija vrednovanja javnog dobra; mjerenje turističke potrošnje; baze podataka turističkog prometa
Dr. sc. Hrvoje Mataković , znanstveni suradnik	Sigurnost u turizmu; utjecaj kriminala i drugih sigurnosnih pojava na turizam
Leona Matotek , mag. geogr. asistentica od 1.10.2024.	Održivi razvoj turizam; ublažavanje i prilagodba klimi; selektivni oblici turizma

Prof. dr. sc. Josip Mikulić , znanstveni suradnik, na 20% radnog vremena	Destinacijski marketing i menadžment; tržišna komunikacija i brendiranje u turizmu; upravljanje kvalitetom u turizmu i uslužnim djelatnostima; održivost turizma; suvremeni trendovi u istraživanju tržišta; kvantitativne metode istraživanja u turizmu
Dr. sc. Nora Mustać , znanstvena suradnica	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma; povijest turizma; održivi razvoj turizma; bihevioralni pristupi u turizmu
Dr. sc. Lidija Nujić Pečenec , stručna suradnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja	Maketiške i PR aktivnosti Instituta; suvremeni trendovi u oglašavanju; digitalni marketing u turizmu; marketinški menadžment; promocija u turizmu
Dr. sc. Ivan Sever , znanstveni suradnik	Metodologija anketnih istraživanja; vrednovanje javnog dobra; psihologija okoliša; <i>data science</i>
Dr. sc. Renata Tomljenović , znanstvena savjetnica	Destinacijski marketing i menadžment; planiranje razvoja i strategija kulturnog turizma; istraživanja različitih oblika turizma; transturizam; obrazovanje u turizmu
Dr. sc. Luka Valozić , znanstveni suradnik od 3.9.2024.	Geografski informacijski sustavi; daljinska istraživanja; promjene zemljišnog pokrova i načina korištenja zemljišta
Ives Vodanović Lukić , mag. geogr., mag. hist. art. et litt. comp., asistentica	Kulturni i kreativni turizam; turizam umjetnosti; interpretacija baštine; turizam i duhovnost; turizam i lokalna zajednica
Doc. dr. sc. Mira Zovko , znanstvena suradnica od 13.4.2024.	Održivi razvoj turizam; ublažavanje i prilagodba klimi; EU taksonomija; javno zdravstvo; obrazovanje za održivi razvoj

Biblioteka	Područje rada i znanstvenog interesa
------------	--------------------------------------

Dr. sc. Ksenija Tokić , diplomirana knjižničarka	Uloga knjižnica u turizmu; uloga kulturne baštine u turizmu; informatijska pismenost u odnosu na informatijsku nepismenost; znanstveno komuniciranje u digitalnom okruženju; bibliometrija
--	--

Radna mjesta financirana iz EU fondova	Područje rada
--	---------------

Diana Baus , mag. oec. viša stručna suradnica u sustavu znanosti i visokom obrazovanju	Ekonomika turizma; makroekonomski aspekti turizma kroz primjenu kvantitativnih metoda; transfer novih tehnologija; cirkularna ekonomija
---	--

Administrativni djelatnici	Područje rada
<p>Ivana Bauer Škrinjarić, računovodstvena referentica - financijska knjigovotkinja</p>	<p>Likvidatura, obračun plaća, URE, IRE, baza podataka pretplatnika časopisa Turizam</p>
<p>Branka Božić, oec., voditeljica računovodstva u sustavu znanosti i visokog obrazovanja</p>	<p>Analize poslovanja, bilance, završni izvještaji; ovlašteni računovođa; certifikat za proračunsko računovodstvo</p>
<p>Mladenka Jurčić, dipl.iur. tajnik Instituta od 10.5.2024</p>	<p>voditelj zajedničkih stručnih službi; pravni i kadrovski poslovi te poslovi organiziranja rada zajedničkih službi; certifikat u području javne nabave</p>
<p>Višnja Mezak, struč. spec. oec., rukovoditeljica odjela u središnjoj službi do 9.5.2024. - starosna mirovina</p>	<p>Tajnički i kadrovski poslovi, pomoćni istraživački poslovi, prijevodi - njemački jezik; certifikat u području javne nabave</p>
<p>Mislav Mikec, prof., stručni suradnik u administraciji</p>	<p>Pomoćni istraživački poslovi; službenik za informiranje; djelatnik u pismohrani (obrada arhivskog i dokumentarnog gradiva Instituta za turizam)</p>
<p>Luca Rađenović, stručna referentica / tajnica</p>	<p>Tajnica - ažuriranje i pomoćni tajnički poslovi</p>
<p>Ivana Fulir, spremačica od 5.2.2024.</p>	<p>Poslovi spremačice</p>
<p>Mara Stanić, spremačica do 1.2.2024. - starosna mirovina</p>	<p>Poslovi spremačice</p>

ČLANSTVO U STRUČNIM TIJELIMA/POVJERENSTVIMA

Znanstvenici u Institutu članovi su i brojnih stručnih povjerenstava pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu gospodarstva, Nacionalnom vijeću za sport RH i različitim obrazovanim institucijama čime je Institutu omogućeno da sudjeluje u kreiranju javnih politika u turizmu:

- **Hrvoje Carić**, član Odbora za UNESCO-v program "Čovjek i biosfera"
- **Hrvoje Carić**, imenovanje u nacionalnu tematsku grupu za radni paket 5: obalni i pomorski turizam
- **Hrvoje Carić, Neven Ivandić, Jasenka Kranjčević, Damir Krešić, Ivo Kunst, Renata Tomljenović**, članovi Znanstvenog vijeća *Turizam i prostor*, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU)
- **Hrvoje Carić**, član Povjerenstva za međusektorsku koordinaciju za politiku i mjere za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama
- **Goran Kos**, član Koordinacijskog tijela za cikloturizam pri Ministarstvu turizma
- **Goran Kos**, član Hrvatske komore inženjera tehnologije prometa i transporta
- **Jasenka Kranjčević**, članica Znanstvenog vijeća za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora HAZU-a 2024.-2028.
- **Jasenka Kranjčević**, članica Kulturne rute *Iter vitis*, Hrvatska, Vijeća Europe
- **Jasenka Kranjčević**, članica Upravnog vijeća Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba
- **Jasenka Kranjčević**, članica Programskog odbora znanstvenog skupa Održivost baštine, Velika Gorica
- **Damir Krešić, Neven Ivandić**, član i zamjenik člana Radne skupine za pripremu Nacrta prijedloga Zakona o turizmu
- **Damir Krešić**, član Znanstvenog vijeća za prostor i turizam Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
- **Damir Krešić**, član Povjerenstva u vezi s udruživanjem turističkih zajednica pri Ministarstvu turizma i sporta
- **Josip Mikulić**, član radne skupine za izradu Strategije održivog turizma do 2030.
- **Josip Mikulić**, predsjednik Izvršnog odbora Fonda za potpore primijenjenim istraživanjima i razvojnim projektima Ekonomskog fakulteta – Zagreb.
- **Josip Mikulić**, član Odbora za poslijediplomske sveučilišne doktorske studije (zamjenik Predsjednice).
- **Josip Mikulić**, član Savjeta za znanost Ekonomskog fakulteta - Zagreb.
- **Josip Mikulić**, član Radne skupine za pripremu Nacrta pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnih kapaciteta (MINTS).
- **Josip Mikulić**, član Radne skupine za pripremu Nacrta pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (MINTS).
- **Josip Mikulić**, član Povjerenstva za prigovore Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ).
- **Josip Mikulić**, član Radne skupine za izradu Nacionalnog plana stambene politike Republike Hrvatske do 2030. i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje od 2023. do 2024. godine.
- **Josip Mikulić**, član Stručnog povjerenstva Hrvatske turističke zajednice (HTZ) za izbor krovnog komunikacijskog koncepta (Big Idea) te novog vizualnog identiteta Hrvatske kao turističke destinacije (2023.).
- **Josip Mikulić**, član Radne skupine za izradu Strategije održivog turizma do 2030 (MINTS).
- **Josip Mikulić**, član Izvršnog odbora Znanstvenog vijeća za turizam i prostor Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU).
- **Luka Valožić**, tajnik Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU)